

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-—, celo leto K 10-— za Nemčijo: " K 3-50, " K 7-—, " K 14-— za ost. inozemstvo: " fe. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80 za Ameriko celo leto 3-25 dolarje.		V Ljubljani, v četrtek, dne 19. februarja 1914. Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica šte. 10, I. nadstropje.		Oglasnina za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 7 vin. — Pri večkratnih objavah primeren popust.	
Štev. 8.	Posamezna številka 22 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 8 kron.	Leto IV.	

Strašna smrt otrok sankočev vpričo očeta: Otroka železniškega čuvaja Švejcarka v Haberspirku pri Hebu sta zavezila s sankami baš pred vlak in bila povožena do smrti.

RADO MURNIK:

Mejača.

3.

Kmalu pa je napočil zaljubljenega je-rebarja najgrši dan.

Početkoma sva si Dana in jaz pomagala z gorečimi pismi in tajnimi sestanki.

Zaljubljena pisemca nama je prenašala stara potovka Barba, suha, postarna vdova. Vedela je prav dobro, kakšen peklenški škandal utegne sprožiti izgubljeno ali napačni roki oddano pismo, zlasti pa zaljubljeno pismo, kjer mrgoli na tisoče in milijone strastnih poljubov in podobnih sladkošči črno na belem ali rdečkastem. Ta izborni postillon d'amour vse naše okolice je sicer živahno trgoval s perotnino in jajci, s kožami in gobami, peskom in žaganjem. Učeci se mladini naše krajine je prinašala obče priljubljena Barba sadja, potic, obleke in drugih dobrot, odnašala pa in oddajala staršem prazne vreče in škatle. Vendar je Barba najrajša dostavljala zaljubljena pisma in pazila nanja bolj nego na zenico v svojem očesu in na jajca v svojem košu. Zato pa je tudi uživala ljubečih bitij neomejeno zaupanje in posebno nagrado.

Sestanke — nama obema najlepše praznike — sva obhajala pri Danini teti, sestri gospoda Janka Dolinarja. Preselila se je bila pred dvema letoma z Dunaja v Ljubljano. Ime ji je bilo Emerencijana, kaj bi se lagal! Njeno ime je bilo dolgo in veličastno, gospodična Emerencijana pa je bila neveličastno kratka, takorekoč stenografirana izdaja stare device. Imela je pa reducirana gospodična Emerencijana Dolinarjeva toliko tisočakov dote, kolikor je v njenem imenu črk, ako štejemo obe veliki začetnici po dvakrat, kakor se spodobi: petindvajsettisoč goldinarjev. Kako je dosegla navzlic tem priporočilnim tisočakom dostojanstvo antikvarične device, to ostani njena tajnost. Bila je velemoderna dama, ne samo po obleki, marveč tudi po takoimenovanih nazorih in navedah: imela ni niti nobenega večno aretiranega kanarčka, niti mopsa, niti mačka, ampak je ljubila kozarček jajčjega konjaka kakor sama sebe, smotke „portoriko especial“ pa kakor svojega bližnjega. Brata Janka je obiskala redkokdaj, kvečemu poleti ali na njegovega godu dan. Ta zlata duša je bila najine plamteče ljubezni blaga pokroviteljica. Bog živi vse take tete!

Toda zaljubljena pisma in kratki sestanki nikakor niso mogli zadostovati najinima vnetima srcema.

Dana mi je povedala, da je papanu odleglo in da je včasih prav židane volje. Ta ugodni preobrat sem sklenil porabiti za odločilni naskok. Početkoma sva hotela poslati teto Emerencijano za prednjo stražo v boj; takoj pa sva pustila to absurdno misel, uvaževaje, da bi bilo Emerencijanino prigovarjanje le bencin v hitro zakurjeno peč Dolinarjeve nagle jeze.

Svojemu očetu sem povedal, kaj nameravam. Nasmehnil se je nekam pomilovalno in me opozoril, naj dobro premislim, preden vstopim pred take zagrizene svoje-glavce. Dodal je resno: „Meni se vse tako zdi, da iz te moke ne bo ne kruha ne žgancev. Pa saj je punc, Boga ti, imovitih in mladih in lepih na vseh koncih in krajih, kolikor jih hočeš. Sicer pa tvoja glava, tvoja svet“.

Oblekel sem zatorej smešno črno obleko na škrice, poveznil posodo vseh bridkosti na glavo in se odpeljal proti Dolinarjevi graščini. Oče ni maral z mano.

Po osojah je belel tuintam še sneg. V vedrih višavah so se radovali škrjančki. Močno je zaudarjal težki vonj ogrete in znoječe se tale zemlje. Mlačen piš je do-vajal toplo vlago od temnega lesovja preko Save. Po jarkih in ponekod po kolesnicah se je pretakala umazana in vendar sijajna voda. Kratka mlada travica je radostno, zaupljivo kazala detinjeplaho zelenje prve pomladi. Nad selom so švigale lastavice, na črni veji ogolele jablane je glasen ščinkavec neutrudno ponavljal vesele pomladanje fanfare — mene pa je morila žalostna slutnja.

Medpotoma sem srečal mlado ciganko. Gromska pištola, ali je bila umazanka zala! Muhe mi niso dale miru; dal sem ustaviti.

„He, mlada čarovnica! Znaš prerokovati?“ Pokazal sem ji lesketavo krono. Kočijaž se je muzal.

„Znam, lepi gospod! Daj mi —“

„Prerokuj mi, pa le za danes!“

„Peljal se boš hitreje domov, nego z doma.“

„Šalobarda!“ jo je karal voznik. „Vsako pastirče ve, da dirjajo konji rajši domov kakor z doma.“

Hlastno je spravila divja lepota krono. Drdrali smo dalje. Čimbolj smo se bližali cilju, tem manj sem bil vesel. Vrag vzemi bedaste ceremonije kulturnega življenja! Čez pol ure sem stal pred gospodom Dolinarjem.

Čudovito lep govor, klasičen govor sem znal na izust; ali sprožiti ga nisem mogel. Ko je zagledal gospod Dolinar moj svečani cilindar in frak, se mi je nasmehnil komaj vidno, toda dovolj hudomušno, da, malone porogljivo. Njegov hladni pogled je zamoril zlahtni cvet moje zgovornosti, še preden se je mogel stari graščak naslajati z njim. Ta neizpodbudni, škodoželjni pogled mi je oznanjal razločno, da je moje prizadevanje jalovo. Navzlic temu grenkemu spoznanju sem jadral hrabro in trdovratno v prvotni smeri dalje.

„Velecenjeni gospod Dolinar, prosim vas — km, km! — za roko vaše velerodne gospodične hčerke. Km!“

Gospod Janko Dolinar me je premeril od glave do pete pa zopet nazaj tako sedito, kakor bi me hotel pozvati na dvoboj s trocevkami. Kar mrz me je izpreletaval, dasi je bilo prijetno zakurjeno v sobi.

„Km?“

„Je še premlada. Učakala ni niti tisoč tednov.“

„Ta nedostatek se manjša vsak dan. Km, km?“

„Menim da je ta stvar opravljena. Priporočam se vam najtopleje, gospod Kalan junior!“

Težko sem dihal in vsak čas pričakoval, da poči moj sočutni frak od gorjupe žalosti. To se pa, hvala Bogu, ni pripetilo, zakaj frak je bil delo solidnega umetnika; vedno bom hvalil možaka — poštenjaka. Pač pa se mi je hinavski cilindar izmuznil izmed orokavičenih prstov in se z nepotrebnim votlim bobnenjem zataknil po gladkem parketu in se farizejsko potuhnil pod zofo v egiptovsko temo, kakor bi ga bilo sram nesrečnega snubača. Gospod Dolinar, pravičen mož, mi je posodil palico, da sem spravil uskoka zopet na svetlo. Ni ga bilo praška na njem, tako čedno je bilo pri Dolinarjevih. Poklonil sem se in odjadril...

Bi-bi-bli-bli-bli...

Prav je imela ciganka. Čez dobre pol ure sem bil zopet doma. Oče se je muzal zadovoljno, pa bolj skrivaj. To je bil mojega življenja najgrši dan, akotudi je bilo čudovito krasno vreme.

Ostali sta nama le obče spoštovana potovka Barba in pa zlata duša Emerencijana. Ljubica in teta sta me tolažili, da bo že, da bo že. Jaz pa sem venomer preudarjal in premišljal, kako bi premagal upor Daninega očeta.

Naposled me je vendarle obletela resilna misel: Porabi nasprotstvo med očetoma! Povedal sem gospodični Emerencijani, kako je umoval moj papa, ko je videl Dano v lovski opravi. Modroval je približno takole: „No, ako zdaj ne bo kmalu sveta konec, naj pa zlomek pocitra vse skupaj! Dandanes se štulijo ženske v vse poklice in celo med lovce. Moški boste pa lepo šivali in prali, pestovali in zibali.“

Aja tutu,
tu bo lepu!

Ako jih mika ravnopravnost, zakaj ne tišče te revolucionarke, te prekucuhinje tudi k vojaškemu naboru? Kaj sem učakal! Ali je dobro, da sem že star in da mi ne bo treba več dolgo gledati tako žalostno zaslepljenost. Le pazi, Milan, kmalu bo vse narobe!“

Sredi meseca maja je obhajal gospod Janko Dolinar svoj god. Kakor običajno, je šla gospodična Emerencijana tudi letos vezovat svojega brata in mu podarila posebno lepo vezilo, lovsko sliko slovenskega umetnika. Govorila sta sama med sabo tudi o sosedovih in teta je mimogrede povedala, kako se je izrazil moj oče o Dani in modernem ženskem gibanju.

„Ali si bila pri Kalanovih?“ je vprašal brat sestro.

„Ne. Slišala sem od drugih. Pravijo, da je stari Kalan jako vesel, ker ga ne maraš za zeta.“

„A, tako, tako?“ je hlastno povzel Emerencijanin brat. „To ga veseli? Glej, glej!“

Pomislil je malo in nadaljeval: „Veš kaj, ljuba sestra? Ej — zdaj bi pa Milanu nalašč dal Dano! Saj Kalanov sin ni napačen fant! Ali bi debelo gledal stari jazbec Egon!“

„Zdaj Milana menda ne bo tako izlepa blizu, dragi brat!“

„Je že res. Toda, ako bi zasnubil iznova — jaz ga ne bi odklonil. Za Dano pa še ne vem.“

Ko sem zvedel to pri Emerencijani, sem bil tako vesel, da bi bil kmalu njo objel in poljubil, ne pa ljubice.

„Takoj jutri pojdem zopet v snuboke!“ sem obljubil navdušeno.

„Ne, počakajte vsaj teden dni!“ mi je svetovala teta. „Drugace utegne Janko kaj zasumiti.“

„Cel teden?“

„Pričakovati kaj prijetnega je mnogo-krat slaje nego uživanje samo,“ je odvrnila modra teta.

Ubogal sem in počakal. Lepega majnikovega dne sem privlekel zopet cilindar pa frak na sveži zrak in se odpeljal proti Dolinarjevim. Moj oče je bil čisto zadovoljen; zvedel je bil, da je Dana izborna gospodinja in kuharica ter zna zlasti divjačino pripravljati tako okusno, da bi skominalo celo site angelce v nebesih.

Dan je bil izredno krasan. Vsa priroda se mi je zdela pravkar oprana kakor za velepraznik. Moje ljubljene gore je ogrinjal zagoneten srebrnat pajčolan. Pod njimi so modrikasto temneli daljni gozdovi in gaji, jelovina in dobrava. Po jasnih poljanah so se gibali kmetje. Svetlo so beleli njih zavihani rokavi in se leskatele rene konjskih oprav. Razposajen veter je valoma božal in česal zeleno rž in visoko travo. Vse je trepetalo in igralo v jarki veseli luči. Naglo sta vozila gizdava konja in venomer hrzala od veselja. Dospeli

smo. Vrabci na stari lipi so čivkali kakor obsedeni.

Gospod Dolinar je ležal v postelji. Držal se je silno resno. Bil je nenavadno rdeč, sicer pa se ni bil izpremenil prav nič. Pomolil mi je desnico in mi jo stisnil krepkeje, nego je pričakovati od bolnika.

„Km...“

„Že vem, že vem, mladi gospod! Prosim, kar odložite in sedite tukaj k meni v naslanjač! Veseli me, da ste tako vztrajni. No, jaz sem moral snubiti svojo Jelko celo trikrat. Prava ljubezen čaka tudi devet let. Kar se tiče vaše snubitve, moram reči, da sem se premislil. Moja Dana početkoma ni hotela kar ničesar slišati o vas. Ali nisem ji nehal prigovarjati. In naposled se je dobro pokorno dekle zaljubilo iz same ubogljivosti v vas. Bodite zatorej brez skrbi! Prosim, izvolite tamle pozvoniti.“

Rad bi vedel, kakšen je bil moj obraz ob njegovih besedah. Jecljal sem nekaj o

Nadučitelj Ivan Kaukler

vrl rodoljub, vzor učitelja, mož poštnjak v Ptuj, umrl 22. decembra 1913.

večni hvaležnosti, o neizmerni sreči... Pozvonil sem. Prihitela je hišna z nosom, ki je veselo silil v oblake in kričal: „Hura!“

„Pokličite gospodično!“ je velel graščak.

„Ljuba hči,“ je dejal svečano, ko je prišla moja ljubica, „vprašam te: ali hočeš biti v kratkem donna Dana Kalanova?“

Skočila sva skupaj, se objela in poljubila po vseh pravih goreče ljubezni. Zdelo se mi je pa jako čudno, da se briga Dana tako malo za bolnega očeta. Gledala ga je docela mirno in ravnodušno.

„Kakor izvolite videti, je moja hči jako pokorna, vsa drugačna, nego je bila moja rajna Jelka. Bodita srečna! Dana, zdaj pa daj napreči našo najlepšo kočijo in se odpelji po gospoda Žigo Kalana! Povej mu, da sem nevarno bolan in da bi rad še enkrat z njim govoril o najni stvari! Gospod Milan ostane pri meni.“

Dana ni niti trenila. Poslovala se je čisto hladnodušno. Čudno!

„Zdaj je treba pridobiti še vašega gospoda papana,“ mi je dejal moj bodoči tast. „To bo malo teže. Mož je sila trmast in misli, da mora obveljati vedno njegova. Da si olajšamo delo, sem se naredil hudo bolnega, veste. Pa mi ni nič, ha ha! Nič se ne bojte! Nekaj časa bo seveda ugovarjal, dolgo pa ne!“

Tedaj sem razumel, zakaj se Dana ni bila prav nič razburjala radi očetove bolezn. Z dvorišča je oddrdrala kočija.

Smejala sva se oba. Pogovarjala sva se o gospodarstvu, o političnih razmerah,

o lovu... Kmalu sta se pripeljala Dana in moj oče.

„Moj Bog, ali je mogoče, dragi moj Janko, da nas boš moral zapustiti?“ je basiral moj oče in gledal prijatelja prav mlo.

„Kakor bo božja volja!“ je odvrnil bolnik s slabim glasom in mu ponudil roko. „Izvoli sesti!“

„Kolikokrat, Janko, sem te ukanil tam za mejo! Odpusti mi, dragi prijatelj!“

„Ti mene? Ti že mene ne, Žiga! Jaz tebe! Poglej, najmanj polovica te nagačene divjadi in zverjadi je iz tvojega lovišča. Prosim te, nikar mi ne ugovarjaj! Zdravnik mi je strogo prepovedal vsako razburjenje. Toda zdaj urediva nujno stvar. Tvoj Milan in moja Dana bi se rada vzela. Jaz odobravam njiju zvezo. Kaj pa ti?“

„Moj oče je zamišljen pogledal po sobi, okrašeni z napaženo divjačino.“

„Ne bodi trdosrčen, Žiga!“

„Naj pa bo, no, v božjem imenu!“ je privolil moj papa. „Posledice pa naj si pripišeta sama sebi!“

„Brez klavzule ni nič,“ se je nasmehnil Dolinar. „Dana, pojdi in priredi vse potrebno za gosta!“ Dana je odšla.

„O čem se bova prepirala poslej, ko ne bo več lovske meje, Janko?“

„O, že najdeva kaj primerne!“ je odgovoril Dolinar skoraj veselo. „Prej si trdil, da si me večkrat varal tam ob meji.“

„Seveda sem te. Vsako leto sem pobasal najmanj po enega srnjaka, ki sem ga ustrelil na svojem, našel pa na tvojem.“

„To priznavaš zdaj, ko vidiš, da me snubi bela žena!“

„Prijatelj, ne tako!“ je rekel moj oče z ginjenim glasom. „Ne umreš nam še tako kmalu, ne! Tako si lepo rdeč, da je kaj!“

„Kap mi preti, kap!“

„Vroč ti je, ko si tako ves zadudan v postelji.“

„Vidiš, Zigeč, že zopet nasprotuješ! To je tvoja stara navada. Naposled boš celo trdil, da bom mogel zalazovati še gamse. Zdravnik je dejal, da me utegne umoriti prva vznemirjenost. Razburjam se pa s posli in z drugimi toliko, da bi moral pravzaprav najmanj že dva meseca ležati v grobu.“

„Odpusti mi, ljubi Janko, ako sem te žalil!“

„Tako govoriš, ker si misliš: ne dražimo ga, saj bo sitneža kmalu konec!“

„Tega pa res ne mislim!“

„Že zopet! Oprekati moraš vedno. Protestant! Ne prekam se rad, ali eno moram poudarjati: ti meniš, da moraš imeti vedno samo ti prav. Toda prav imam večinoma jaz, dragi Žigec! Včas si naravnost neznosen. Ako ne bi bil moj prijatelj, sploh ne bi očeval s tabo, trma trmasta, svojeglava!“

„Saj je dobro, ljubi Janko, ti imaš vedno prav!“

„Vedno? Ali sem rekel vedno? Večinoma, tako sem dejal, pa nič drugače ne. Ali boš vesel, ko se iznebiš nadležnega sosed!“

„Nikakor ne, ohranim te v najblažjem spominu!“

Potemtakem... ali misliš, da bom res že — fiiit! — Preko velike meje? O ne še! Ne še! Vidiš, zopet imam jaz prav!“

In gospod Janko Dolinar je skočil oblečen iz postelje in se postavil čil in zdrav pred začudenega prijatelja.

Vsi smo se smejali in židane volje odšli v obednico. Kmalu so jeli pokati šampanjski streli. Očeta sta se pikala in

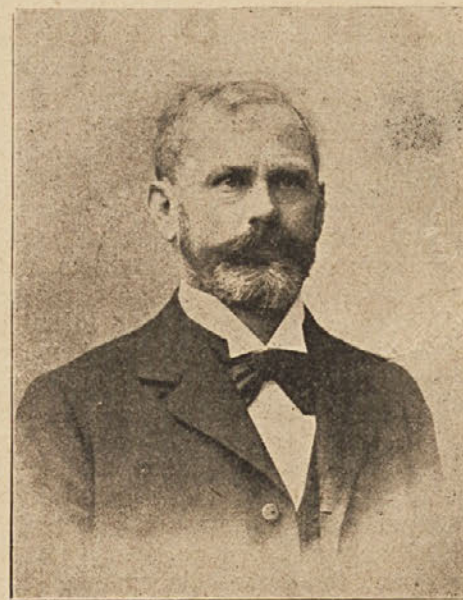
ubadala neprenehoma. Moj oče je naposled izdal, da je vedel že preje, kakšna je prijateljeva bolezen. Dana je bila v hudi zadregi; bala se je strašnih posledic. Naposled sta se pobotala čudaka in prijateljsko priznala, da sta uganjala oba šalo in zafrkazen ter da sta imela na konca koncu pravzaprav obadva prav.

Ono leto so uživali naši jerebi lovopust tudi jeseni. Donna Dana in jaz sva jo popihala meseca septembra na ženitovanjsko romanje.

(Konec.)

Sodni nadsvetnik Fr. Višnikar.

Dne 5. februarja t. l. je umrl vrl mož, idealen rodoljub in marljiv delavec za napredek slovenskega naroda, sodni nadsvetnik v p. in ljubljanski občinski svetnik Fran Višnikar. Pokojnik je bil rojen 23. februarja 1848. v Brezovem pri Sv. Križu

Sodni nadsvetnik Fran Višnikar

bivši državni in deželni poslanec, ljubljanski občinski svetnik, umrl 5. t. m.

kraj Litije. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani in absolviral juridične študije na dunajskem vseučilišču. V sodni službi je deloval na raznih krajih in končno v Ribnici, kjer je živel celih 24 let, dokler ni stopil v pokoj. Politično delaven je bil vse življenje ter je prišel l. 1888. v deželni zbor, kjer je do zadnjih let z vnemo in uspehom zastopal ribniški okraj ali pa dolenska mesta. L. 1895. je bil izvoljen za državnega poslanca, kjer je ostal do izpremembe političnih razmer v deželi. V ljubljanski občinski svet je vstopil l. 1912 ter bil član personalnega in pravnega odseka. Pokojnik je bil kot poslanec marljiv in vesten, v občinskem svetu pa vztrajen in temeljit poročevalec. Kot človek miren, ljubezniv in priazen, je bil simpatičen vsakomur brez razlike. Vse svoje življenje je bil priden dopisnik naprednih časopisov ter v vseh društvihih agilen odbornik. Povsod je zapustil najlepši spomin nase. Pokopan je bil dne 7. t. m. v Ljubljani pri Sv. Križu z največjo častjo, ki si jo je zaslužil kot značajan in delaven rodoljub.

Nadučitelj Ivan Kaukler.

Bil je sin kmetskih staršev. Rojen v Laporju v Slov. Bistrici 23. decembra 1854, je pohajal domačo šolo, nato je dovršil še četrti razred v Mariboru, kjer je po prebiti sprejemni skušnji dovršil šest latinskih šol. V II. tečaju VII. latinske šole jo je pa skrivaj popihal prostovoljno k vojakom, kjer je ostal 39 mesecev. Iz vojaške obveznosti je bil odpuščen kot oficir

črne vojne. Nato je odšel v Gradec, kjer je dovršil na ondotnem učiteljsku 3. in 4. letnik in napravil maturo. Tedaj ga je hotel tedanji dež. šol. nadzornik Rožek potisniti na Zgornje Štajersko. Toda Kaukler se je temu odločno uprl in zahteval službe med rodnimi brati. In res, prva služba njegova je bila pri Sv. Rupertu v Slov. goricah; od tam je prišel za nekaj mesecev k Sv. Lenartu, odkoder je bil poklican v Maribor na vadnico, kjer je poučeval tudi mlade učiteljske v slovenščini. Iz Maribora je bil prestavljen v Slov. Bistrico. Tu se je začelo njegovo intenzivno narodno delovanje. S sedanjim dež. poslancem Petrom Novakom sta hodila po Bistriški okolici in orala trdo narodno ledino. Marsikako resno pa tudi šaljivo bi vedela oba povedati izza teh burnih časov. Dne 20. marca 1883 leta pa je Kaukler prišel kot def. učitelj na okoliško šolo v Ptuj. Šola je bila 4-razredna in mešana. Prevladovala je v šoli nemščina. Učenci niso smeli med sabo govoriti slovensko, inace je padaja palica. Seveda se je polagoma začelo to stanje boljšati, ko je došel Kaukler na svoje mesto. L. 1888 18. novembra je bil po hudem zakulisnem boju z vlado imenovan za nadučitelja okoliške šole. Zavel je na šoli drug veter. Kar na svojo pest je pokojni pometal nemške knjige iz šole, vpeljal slovenske učne knjige in začel vzgajati izročeno mu mladež v narodnem duhu. Pod njim se je šola dvakrat razširila, tako, da je vodil končno dve ločeni šoli z devetimi razredi. Marsikak val nemškega nasilstva je butal zaman ob obzidje okoliške šole. Pod vodstvom Kauklerja je stala šola ponosna, nerazrušljiva, liki skala sredi morja. Bo li v bodoče tudi tako? Pokojnik je bil blaga duša, vzor narodnjaka, vzor učitelja, vzor moža poštenjaka. Tisti, ki so ga bližje poznali, so vedeli, da ima mož zlato srce. Blagor šole, blagor naroda mu je bil vedno in pred vsem

Zima v Španiji: Kralj Alfonz drsa na ledu v Madridu.

pred očmi. Se na smrtni postelji se je spominjal slovenske mladine in tožil, da ugonablja cvet našega naroda žganje. Trideset let je služboval v lepi ptujski okolici. Zelel si je v Maribor k svojim sinovoma, ki sta mu bila up in ponos. A prehitela ga je neizprosna smrt. Dne 22. decembra 1913 je zatisnil za vedno oči. Sedaj pa sniva v tihi, hladni zemlji na rogozniškem pokopališču svoje zadnje spanje.

Jekleno pero.

Gosje ali sploh tiče pero, s katerim so pisali naši pradedje in dedje pa morda tudi

še naši očetje, je dandanes že docela izginilo. Le notne glavice ali sekirice se pišejo bolje in lažje z gosjimi peresi. Tudi rožena, želovvinasta in steklena peresa so imeli včasih. Kdo je iznašel kovinasto pero, je neznano. Bajé so ga rabili že stari Rimljani (calamus), a tisto pero je bilo še zelo trdo in neprožno. Izkopine v Neapolju, na Palatinu v Rimu in drugod kažejo, da so pisali Rimljani s kljunasto zaostrenim bakrenim, bronastim ali železnim peresom v obliki cevke. Tudi v vsem srednjem veku so uporabljali slične cevke s preklano ostjo in luknjico, ki zadržuje tinto (črnilo, modrilo, rdečilo ali drugačno tinto), a bile so iz železa. Slavni računar in pisarski mojster Johann Neudörffer poroča l. 1544 iz Norimberka, da piše in riše z gosjimi, pavjimi, labodjimi peresi, laškimi kalmi ali cevkami, tudi s trdimi lesenimi, železnimi in bakrenimi peresi. L. 1748. pa poroča aahenski višji župan Johannes Janssen, da so aahenski mir podpisali poslaniki držav z „jeklenimi peresi“, ki jih je iznašel on. Janssen je upal, da bo mir toli trden, kakor so bila trdna peresa, ki so ga podpisala. V 18. stoletju so izdelovali kovinska peresa s preklano ostjo na Nemškem in Angleškem. V Sheffieldu je bila cela obrt peresarjev, ki so izdelovali peresa iz železa in včasih tudi iz jekla. V Birminghamu se je razvila takisto prava peresarska obrt že leta 1803. Nemec Alois Senefelder je bajé izdeloval prvi mala peresa iz urnih peres, ki jih je skrbno izostril in preklal ter pritrdil na lesen peresnik. L. 1818. je s takimi peresi izvršil prve svoje litografije. Njegovo iznajdbo so mu odkupili Angleži in on sam se je izselil v London. V Birminghamu so nastale cele tovarne. Vendar so vpeljali v Nemčiji in Avstriji jekleno pero v ljudske šole šele okoli l. 1850. Prej so pisali z gosjimi peresi, ki jih je moral prirezovati učitelj sam. Dandanes izdelujejo Anglija, Francija in Nemčija največ peres. Dober Slovenec piše le s peresi družbe sv. C. in M.!

Kakao in šokolada.

Z odkritjem Amerike se je seznanila Evropa tudi z novim, jako dobrim in redilnim hranilom, s kakao, ki so ga prinesli Španci l. 1520 prvič v Evropo. Kakao nam daje 4—12 metrov visoko drevo kakovovec, ki ga je imenoval znani naravoslovec Linné theobroma, t. j. božanska jed. To drevo raste v tropični Ameriki; posebno v Mehiki, v Nikaragui, Kolumbiji in ob Misisipiju je prav mnogo nasadov kakovovca. Divji pa raste po vseh vročih krajih Amerike. Tudi v Zahodni Indiji, na Martinique in v Novi Granadi je včasih dobro uspeval kakavovec, a so ga razne vremenske neizgode iztrebile. — Kakavovec rodi nad pedanj velike, podolgate, kumaram podobne rdeče-rmene sadove. V vsakem teh sadov je približno 40 zrn; ta zrna treba žgati kakor kavo in jih potem zmleti in presejati. To je kakao. Ker cvete

Snežena sfinga v Zagrebu, delo dijakov slikarske šole, pred umetniškim paviljonom (s sprednje strani in v profilu).

kakavovec vse leto, tudi rodi večkrat v letu; vendar je glavna letina v Mehiki marca in aprila, v Braziliji pa junija in julija. Izmed vseh dežel v Evropi porabita Španija in Francija največ kakava. Evropa pa ga dobi vsako leto okoli 30 milijonov kilogramov. Pri nas je kakao še precej malo v rabi, ker je predrag. Toda kakao je jako redilen, ker ima v sebi

40 let mestni uslužbenec v Ljubljani: mag. sluga Nikolaj Rus z ženo Katarino.

mного beljakovine, veliko škroba in mnogo tolšče. Zato naj bi ga ljudje uživali namesto škodljivega čaja, ki je tudi drag, saj zahteva mnogo sladkorja in vrhutega še ruma. Kakao kuhamo na mleku ali tudi na vodi.

Ako zmešamo kakao s sladkorjem in vanilijo ali drugo dišavo, raztopimo to ter zgnetemo v testo, posušimo in razrežemo na ploščice, dobimo šokolado. Na kg šokolade se računa 1—1½ kg sladkorja. Včasih so primešavali namesto sladkorja medu. Šokolado izdelujejo seveda v tovarnah. Dobra šokolada je jako redilna, a je zaradi tolšče težko prebavljiva. Zato tudi ni za slab želodec in tudi ne za take, ki mnogo sede in se malo gibljejo. Bolj priporočati je kakao. Pri nakupu kakava in šokolade moramo biti previdni, da ne dobimo manjvrednih, ponarejenih vrst. Dostikrat primešavajo namreč praženo moko, zmlete lupine kakavovega sadu, namesto prave kakavove maščobe pa mešajo loj.

Naše slike.

40 let mestni uslužbenec. Po letih in službovanju najstarejši magistratni sluga v Ljubljani je Nikolaj Rus, rojen 6. dec. 1848 v Ljubljani. Službo je nastopil 4. februarja 1874 in je tudi najstarejši magistratni uslužbenec sploh. Tri leta je bil provizoren sluga, nato policijski stražnik in obenem proviz. sanitetni sluga, nato stalni zdravstveni sluga. Služil je fizikom in zdrav. svetnikom dr. V. Kovaču, dr. Iv. Kopřivi in dr. O. Krajcu. Sluga Rus je hodil le eno leto v gimnazijo in 3 leta v obrtno šolo. Zaradi gašenja ognja je dobil tri pohvalna priznanja in še posebno pohvalo zaradi pogumnega delovanja o priliki koz in kolere v Ljubljani ter zaradi požrtvovalnega delovanja med kolero v tukajšnji prisilni delavnici. Zato je dobil tudi od Nj. Veličanstva zaslužni križec. Oženjen je s Katarino, roj. Šavsovo; vsi 4 otroci so mu umrli. Vrli mož je praznoval te dni 40 letnico svojega službovanja na korist varnosti in zdravstva v našem mestu. Bog ga živi!

Gledališko društvo na Jesenicah je priredilo meseca decembra m. l. že 50.

predstavo in se bliža zdaj že 60. društveni predstavi. V dvorani pri Jelenu na Savi ima prav ličen oder, kjer prireja društvo po zaslugi svojega agilnega vodstva in požrtvovalnih članov zelo lepe predstave z najboljšimi domačimi in tujimi igrami. Na Kranjskem je jeseniško gledališko društvo najdelavnejše in stoji najvišje, ker ima že rutinirane igralke in igralce. Duša tega vrlega gledališča je gospod Jakob Špicar, ki je predsednik, režiser, dramaturg in glavni igralec v eni osebi. To društvo pa prireja predstave tudi v Radoljici in drugod ter žanje povsod mnogo priznanja. Jakob Špicar je tudi dramatik ter je spisal že troje efektnih dram: „Miklova Zala“ (po J. Sketovi povesti), „Kralj Matjaž“ (po narodni pripovedki) in „Ljubo doma“ (slika iz življenja). Tudi slovensko deželno gledališče je uprizorilo prvi dve igri z lepim uspehom. Naša slika kaže prizor iz „Ljubo doma“ ter je igralec na desni strani gospod Jakob Špicar v glavni vlogi.

Sankaška tekma v Postojni. Zimski šport se je razvil tudi v Postojni, in dne 8. t. m. so priredili na sankališču pod Kremenco celo lepo tekmo sankacev. K tekmi se je prijavilo 29 tekmovalcev in sicer za enosedežne sanke 21, za dvosedežne 8. Sankališče je še kratko, jedva 200 m dolgo, vendar se je vozilo z brzino 31 km na uro. Pri tekmi enosedežnih sank so dobili: gg. Andrej Kopinšek prvo, Josip Vadnal drugo in Karel Leitgeb tretje darilo. Pri dvosedežnih so dobili gg. A. Kopinšek-Šrajeva prvo, Janko Šraj-Bornikova drugo, Jos. Vadnal-Vandutova tretje darilo. V hotelu „Jama“ so se darila razdelila. Želeti je, da se sankališče izdatno poveča, zagradi in izboljša, potem se v lepi Postojni tudi zimski šport dvigne.

Kako žive srbske vojaške straže po zimi na macedonski meji. Letošnja huda zima je prizadela zlasti mejnim vojaškim stražam mnogo trpljenja. Vzlic najrezkejšemu mrazu so morale mejne vojaške straže opravljati svojo težko službo ter kruto zmrzovati, a vendar pozorno paziti, kaj se godi onstran meje. Razmere na Balkanu so še vedno napete, in Srbija mora vzdrževati na mejah proti Turčiji in Albaniji gosto omrežje straž, ki stoje sredi poljan in logov noč in dan. Ker ni še zidanih stražnic, so si vojaki zgradili iz vej, kolov in desk zaklonišča, ki jih va-

Gledališko društvo na Jesenicah: Prizor iz J. Špicarjeve ljudske igre „Ljubo doma“.

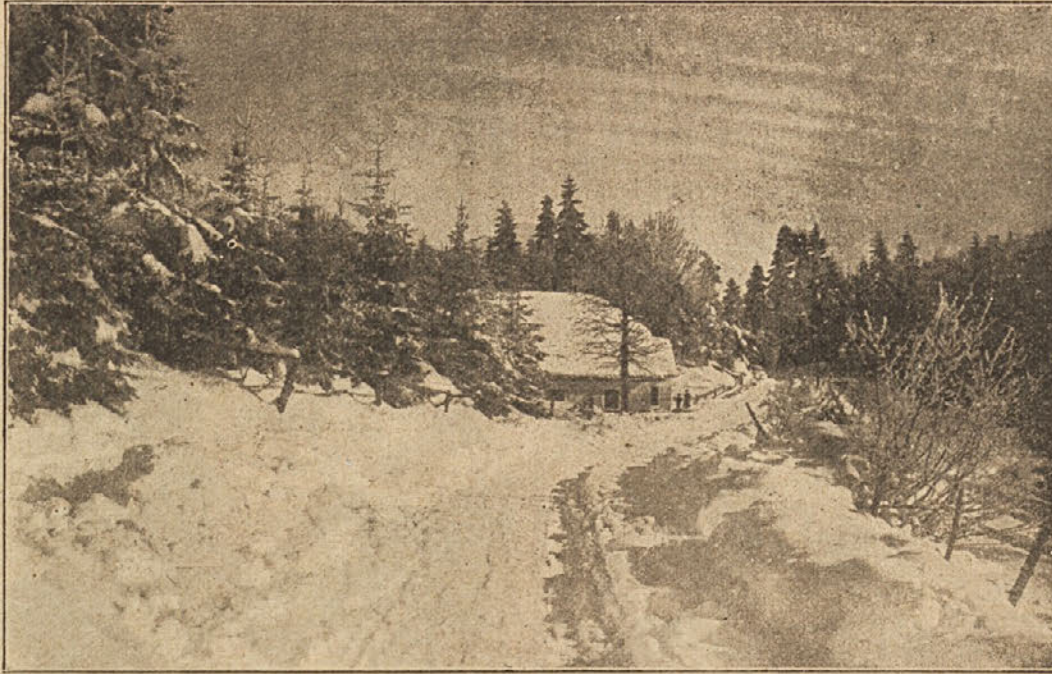
rujejo vsaj najhujše burje. Kakšne so te stražnice na macedonskih mejah, kaže naša slika po fotografiji na licu mesta.

Razne vesti.

Črevlji in podkve za konje. V varstvo konjskih kopit so uporabljali črevlje že v dobi kraljev Ramzesa II. in III., torej okoli 14 stoletij pred Kristom. Tudi v starem Rimu so nosili konji in mule nekakšne sandale iz slame, vrbičja in usnja. Podkev stari Grki in Rimci še niso poznali. Da so si konji kopita utrdili, so jih puščali stati na kamenitih ploščah. O tem poroča Ksenofon. Šele v 4. do 6. veku p. Kr. so uvedli podkve. Bajè jih je iznašel kralj Hilderik († 481). Plinij pripoveduje, da so imeli Neronovi konji srebrne, cesarice Popeje konji pa celo zlate podkve. Najstarejšim podkvam so rekli Rimci solea Sohle = podplat. Pokrivali so stopal skoraj

Spor za albansko mejo: Pogled na Korico in nieno okolico, za katero vede Grška z vsevlastmi trdovratno borbo. Mesto hočejo obdržati Albanci.

Hrušica pri Logatcu (Gozdarska koča): Štiri ure dolgo sankališče. (Fot. Ribnikar, c. kr. davčni asistent.)

docela. Sčasoma so postale podkve manjše in so jih pritrjevali s šestimi žrebli. Prve podkve današnje oblike so nastale za časa križarskih vojen. Podkve so za sprednje in zadnje noge, za lahke ali težke vozove različne. Na ledu morajo imeti konji drugačne podkve ko poleti. Vozni konji drugačne ko tekači, dirjači. Tudi zahtevajo gladka, asfaltirana, kamenita ali mehka tla različne podkve. Angleška društva za varstvo živali so razpisala nagrado 2000 mark za najboljšo podkev. Amerikanski častniki trdijo, da so podkve sploh nepotrebne; kvečjemu na ostrih peščenih potih potrebuje kopito varstva.

Predpust pred 126 leti. L. 1788. so imeli v Berlinu karneval, ki se ga je udeležil kralj v belem dominu ter je plesal najprej z navadnimi občankami in nato šele z dvorjankami. Maskarad je bilo ogromno; na Debeli četrtek jih je bilo baje 5000 obenem. Maske so bile zelo čudne, fantastične, pa tudi take, da so jih mogli gledalci pojesti. Pošite so bile namreč s sladkorjem. Neka maska je bila pošita s sladkorčki, ki so snedežem povzročili diarejo! Nesreče pa ni bilo nobene, le 7 žličk in 5 prtičev je bilo ukradenih. „Zato je treba berlinsko občinstvo pohvaliti,“ je poročal neki list. Lepi stari časi!

Kupljeni vladar. Prodano nevesto poznamo, a kupljenega vladarja dobe zdaj Albanci. Toda ne kupijo ga sami za svoj denar, nego ga jim kupijo druge države ter jim ga podarijo. Za princa Wieda plačata Avstrija in Italija vsaka po 5 milijonov, za vse druge države pa založe avstrijske in italijanske banke toliko, da bo znašala skupna kupna cena 75 milijonov. Srečni Albanci! Dobili so svobodo, neodvisno domovino, lastnega kneza nemške, torej najzlahtnejše krvi in povrh še 75 milijonov. Nihče na svetu ne ve, s čim so zaslužili Albanci toliko milost Evrope; nihče ne ve, kakšne talente ima princ Wied, ker doslej se ni slišalo o njem nobene besede. Princ Wied ni niti znan politik, niti znan finančnik niti slaven pisatelj, vojak ali umetnik. Nihče ga ni poznal, a kar naenkrat je postal — vladar po milosti evropskih vlad. Naš famozni grof Berchtold meče milijone Albancem, dasi je Avstrija danes beraška država, ki nima za lastne državljane niti

najpotrebnejših bolnišnic, šol, sirotišnic in ubožnic! Blazna politika.

Čemu se porablja avstrijski davki! Pri obravnavi v Marmaroški Sihoti proti 94 Rusom in Rusinjam je bil glavna obtežilna priča

Gorenji Logatec pozimi. (Fot. Ribnikar, c. kr. davčni asistent.)

policijski obmejni agent Ciril Duliškovič. Tega lopova je poslala obmejna policija l. 1912 pozvedovat, da li je ruski šizmatski pokret

samo verski ali pa ima tudi politično zaledje. Odšel je najprej k sorodnikom, prijateljem in znancem ter se je povsod kazal navdušenega Rusa. Tako je prišel v rusko družbo, kjer je slišal to in ono. Potem je prišel na Dunaj k poročevalcu ruskega velikega lista „Novoje Vremja,“ ki ga je predstavil grofu Bobrinskemu. Na stroške Bobrinskega je živel nekaj tednov v Peterburgu prav dobro, prišel v vsako družbo ter glumil povsod navdušenega Rusa ali Rusina. Pred sodiščem je pripovedoval dve uri, kaj vse je izvohal in slišal, kaj se je tu in tam počelo in govorilo.

Peštanski listi poročajo, da je napravil nastop tega detektiva na vse prisotne (izvzemši seveda državnega pravnika) najslabši vtisk, ker se je videlo, da je bilo njegovo pričanje — kakor vsa ta pravda — vnaprej pripravljena in inscenirana. Danes je tudi Madjarom jasno, da so izzvali vso to gonjo popi, ki so se bali za svoj zaslužek in pa neki birokrati, ki bi se radi vladi prikupili. Listi pišejo: „Država izmetava silne novce za vzdrževanje in odpošiljanje takihle detektivov ter za prirejanje takih procesov, a medtem sama povsod nazaduje ter propada na vseh straneh.“ Kakor je bil v zagrebški veleizdajniški pravdi glavna priča Giorgje Nastić, tako je v ruski pravdi glavna priča policijski agent Ciril Duliškovič. Ker pa izhaja duh berštva in policajstva vedno le z Dunaja, je splošno mnenje, da je tudi preganjanje Rusov — dunajsko maslo. „S ponosom reči smem: Avstrijce sem!“ bi pel danes V. Vodnik.

Higijski vodnjaki. V mestu Göttingen so postavili na šolskih dvoriščih moderne higijske pitne vodnjake. Vsak vodnjak ima šestere cevi, iz katerih skače vodni curek 25 cm visoko, tako da morejo piti šolarji brez čaš in jim skače voda naravnost v usta. Na ta način se zabrani vsakršna infekcija. Take vodnjake napravijo tudi po vojašnicah in kolodvorih, kjer pije vodo mnogo ljudi razne starosti.

Za odstranitev pocestnega prahu uporabljajo antistaubit in klorkalcijevo lužnino, ki je cenejši ko voda in zadržuje prah, da se ne dviga pri vsakem pišu. Uporabni sta ti sredstvi tudi pozimi, ker ne zmrujeta.

Obnovite naročnino!

Sankalska tekma v Postojni dne 8. t. m.: Zmagalci. (Fot. Šeber.)

EMIL GABORIO:

Izgovor krivca.

Roman.

Prvo poglavje.

Dne 6. marca 1862, nekaj dni po pustu, je prišlo pet žensk iz La Žonšer v policijsko pisarno v Buživalu. Povedale so, da že dva dni ni več videti njih sosed, vdove Leruževa, ki biva čisto sama v oddaljeni hišici. Vrata in okna da so zaprta; niti pogledati ni mogoče v notranjost hiše. Vdovi Leruževi — tako so menile — se je gotovo kaj pripetilo.

V Buživalu, izletišču, ki leži ob Seni nedaleč od Pariza, se zgodi sicer mnogo, kakor povsod; pravi zločini pa so redki tam. Zato komisar izprva ni hotel poslušati žensk, nazadnje pa se je moral vdati njih trdovratnemu siljenju. Z orožniškim stražmešтром, dvema orožnikoma in ključavničarjem se je odpravil pod vodstvom žensk proti vasi La Žonšer, ki leži med Malmezonom in Buživalom, dvajset minut od glavne ceste iz Pariza v Sen-Žermen.

Ženske so se ustavile kmalu pred majhnim, skromnim domovanjem. Sredi malo obdelanega vrta je stala hišica; imela je dozdevno samo dvoje prostorov v pritličju, zgoraj pa kaščo. Vrt je obdajal niz, mestoma podrt zid od neometanega kamnja, in komaj da so ga dovolj zapirala trhla lesena vrata.

Komisar je postavil dva orožnika pred vrtni vhod, a sam je stopil s stražmešтром in ključavničarjem proti hiši.

S svincem zaliti gumb njegove palice je udaril parkrat krepko po vratih, nato na vse oknice po vrsti. Nihče se ni odzval.

„Vlomite vrata,“ je ukazal ključavničarju.

Takrat pa se je oglasil izmed radovednih gledalcev klic:

„Tu je ključ!“

Deček, ki se je igral ob cestnem jarku, je bil našel velik ključ. Bil je pravi.

„Slabo znamenje,“ je zamrmral stražmešтер in sledil komisarju v hišo, dočim sta orožnika le trudoma zadrževala nemirno in nestrpno množico.

Kakor hitro je stopil komisar na prag, je videl, da se je res zgodil zločin. V prvem prostoru je bila vlomljena komoda in dve veliki skrinji; njih vsebina je ležala raztresena po tleh. Še večji nered je bil v spalnici: kakor da je razsajal norec.

Tik ob kaminu, z obrazom v pepelu, je našel komisar truplo vdove Leruževa. Polovica obraza in lasje so bili ožgani.

„Nič krvi ne vidim; kje je neki ranjena?“ je prašal komisar.

Stražmešтер je zasledil kmalu. „Tu med pleči, dva krepka sunka z nožem. Na mestu je morala biti mrtva: vsa mrzla je in niti ne več otrpla. Najmanj šestindeset ur že leži tako.“

Komisar je sedel na vogal mize, da sestavi začasen zapisnik. Na to se je obrnil zopet k stražmešтру: „Obvestiti treba župana in spraviti to pismo v Pariz, na kriminalno sodišče; v dveh urah je preiskovalni sodnik lahko tu. Tačas zaslišim priče — seveda v drugi sobi; ta mora ostati, kakoršna je.“

Zaslišavanje mnogoštevilnih prič ni bilo preveč plodonosno. Nihče ni vedel natanko, odkod je bila vdova Leruževa, s kom je občevala in kakšne je imela navade. Šele po triurnem izpraševanju je bilo dognano sledeče:

V začetku leta 1860 je prišla gospa Leruževa v Bužival in najela to hišico za letnih tristo in dvajset frankov. Bilo ji je takrat svojih štirinpetdeset let; zdela se je dobro ohranjena, krepka in čvrstega zdravja. Nihče ni vedel, zakaj se je naselila v kraju, kjer ni poznala žive duše. Menili so, da je iz Normandije, oblačila se je dobro in navešala rada lepoticje. Morala je živeti prej kje na obali, zakaj govorila je večkrat o morju in ladjah. O svojem možu, ki je baje utonil z barko, ni govorila rada. Samo enkrat je omenila mlekarici v navzočnosti treh drugih oseb, da ne more biti nobena ženska v svojem zakonu nesrečnejša od nje.

Imeli so jo za bogato ali vsaj zelo imovito. Skopa ni bila; tudi jedla je rada dobro in vabila večkrat prijatelje. Ako si ji čestital na premožnosti, se ni branila. „Bogata nisem, kar potrebujem pa imam; in če bi hotela več, bi tudi dobila.“ Tako jo je slišal reči marsikdo.

Kljub svoji klepetavosti ni zinila nikdar trohice o svojih in o svoji domačiji. Zakaj bila je jako nezaupna. Nikdar ni šla z doma pod večer. Vse je znalo, da gre vedno pijana spat. Tujce so videli pri njej le redkoma. Parkrat jo je posetila dama z mladim gospodom; enkrat se je pripeljal v krasnem vozu starejši gospod z redovi na prsih in z majhnim dečkom poleg sebe.

Spoštovali pa vdove Leruževa niso Bog ve kako. Za žensko svojih let je bila preveč čudnih, nespodobnih besed; nekemu dekletu je baje svetovala v sramoto. Kljub temu ji je dvoril mesar iz Buživala, ki mu je predla trda za denar; toda ni ga hotela.

Večkrat so videli stopiti v njeno hišo dva tuja moža. Eden je bil še mlad, drugi bolj star in rjavolas; nosil je delavski jopič in ni vzbujal prevelikega zaupanja v človeku. Oba so imeli za njena ljubimca.

Komisar še ni bil popisal vseh zgo-deb, ko je došel preiskovalni sodnik z načelnikom kriminalne policije in enim njegovih uradnikov.

Gospod Dabiron, preiskovalni sodnik, je delal s svojimi krotkimi, nekam otožnimi potezami simpatičen vtis. Njegova delavnost in ostroumnost je razvozljavala spretno tudi najbolj zamotane slučaje. Vendar pa se ni zdel prav ustvarjen za svoj stan, ki zahteva precejšnjo trdost značaja. Strah, da utegne povzročiti justični umor, mu je navadno branil seči po drznih sredstvih, in tovariši so govorili, da ne izkuša dokazati krivde, marveč nedolžnost obtoženčev.

Gospod Ževrol, načelnik kriminalne policije, je bil nedvomno jako spreten v svoji stroki. Njegova slabost je bila samo ena: trma, ki mu ni dala opustiti sledi, niti če je bila njegova zmota v očeh vseh drugih že jasno dokazana. Drugače pa je bil neustrašen in hladnokrven; nobena stvar mu ni mogla vzeti ravnotežja. Njegova posebna slava je bil neverjeten spomin za obraze, ki ga ni moglo prevariti nič na svetu.

Uradnik, ki ga je spremljal, je bil neki Lekok, mlad mož, ki se je prej večkrat kregal z zakoni, zdaj pa je živel, pomirjen z njimi, že dalj časa kot neobičajno spreten in bistroumen policist; le na pred-

stojnika Ževrola je bil neznansko ljubosumen.

Policijski komisar je povedal dejstva v kratkih besedah in prečital svoj zapisnik.

Preiskovalni sodnik ni bil zadovoljen: „Pozabili ste prašati, kateri dan in ob kateri uri so videli umorjenko poslednjokrat.“

„Saj nisem še gotov z zapisnikom. Srečali so jo zadnjokrat na pustni torek ob petih in dvajset minut. Prihajala je iz Buživala, s košaro za nakupovanje. Dva soseda sta pričeli tega. Stopila sta iz omnibusa, ki pride vsako uro iz Marlija, in došla kmalu nato vdovo Leruževa; šele pred njenimi vrati sta se poslovila od nje. Kaj je imela v košari, priči ne vesta natanko; videla sta samo dve vinski steklenici in eno z žganjico. Gospa Leruževa je tožila, da jo boli glava, in dejala, da pojde takoj v posteljo, dasi je pustna noč.“

Ževrol se ni mogel več premagovati. „Aha, že vem, koga nam je iskati.“

„Ali veste to tako natančno?“ je oporekal Dabiron.

„Kako ne bi! Rjavega dedca v delavskem jopiču — njega moramo najti. Vino in žganje sta bila namenjena zanj; vdova ga je pričakovala na večerjo. In ljubimec se gotovo ni dal čakati zaman!“

„Morda imate prav,“ je dejal preiskovalni sodnik. „Meni se zde sicer najpomembnejše vdovine besede: ako bi hotela več, bi tudi dobila.“

„Presenetile so tudi mene,“ je potrdil policijski komisar.

Toda Ževrol ni hotel tratiti časa s tem, da bi poslušal ostale; že je preiskaval skrbno vse kote in kotičke po hiši. A zdajci je prašal komisarja: „Ali se ni ravno v torek obrnilo vreme? Štirinajst-dnevnu mrazu je sledil nenadoma dež. Ob kateri uri je začelo tukaj deževati?“

„Ob pol devetih,“ se je oglasil stražmešтер. „Cesta je bila pod vodo, preden je minilo deset minut.“

„Imenitno!“ je dejal Ževrol. „Ako je prišel možakar pozneje kakor ob poldesetih, se morajo poznati potemtakem na teh zlikanih tleh odtiski njegovih blatnih čevljev. Ali ste jih videli, gospod komisar?“

Komisar je moral priznati, da mu to ni prišlo na um.

„Eh, vraga! To je velika škoda!“

„Saj še ni prepozno. V drugo sobo ni stopil nihče razen mene in stražmeštra, in najine sledove bo lahko razložiti.“

Hotel je odpreti vrata; Ževrol pa ga je zadržal in poprosil preiskovalnega sodnika dovoljenja, da sme pogledati sam. Drugi so morali ostati na pragu.

Sredi sobe je stala snažno pokrita miza, na njej brušen kozarec, porcelanast krožnik, načeta steklenica vina in steklenica žganjice, iz katere je bilo odpitih pet do šest malih kozarcev. Tudi lep nož je ležal na mizi.

Na desni in levi strani okna je stalo dvoje lepih orehovitih omar, obe odprti; perilo in obleka je ležala raztresena po tleh. Tudi velika jedilna omara poleg kamina je bila odprta. Na drugi strani kamina je stala starinska pisalna miza z mramorno ploščo, razbita skoraj na kose, vsi predali izdrti in prebrskani. Tudi postelja je bila vsa razdrta in celo slama izruvana iz žimnice.

Ževrol ni mogel najti niti najmanjše blatne sledi. „Prišel je pred pol deseto,“ je dejal. „Zdaj greste lahko vsi noter.“ To rekši je pokleknil k truplu vdove Leruževe.

„Naj reče kdo, kar hoče,“ je zagodrnjal. „Fino delo! Mož ni začetnik.“ Ozrl se je na vse strani. „Stara je ravno kuhala; tu leži na tleh še njena ponev, gnjat in jajca; dedec ni mogel potrpeti, da bi bila jed gotova.“

„Očividno je bil rop namen dejanja,“ se je obrnil policijski komisar k preiskovalnemu sodniku.

„Gotovo,“ je odgovoril Ževrol v porogljivo visokem tonu. „Zato tudi ne vidite srebra na mizi.“

Lekok, ki je brskal na lastno pest, je vzkliknil zdajci: „Glej, glej! V tem predalu je kup zlatnikov!“

Ževrol je planil kvišku.

„To ne dokazuje ničesar. Sam sem videl morilca, ki ga je zapustila po dejanju vsa pamet, tako da niti ni več vedel, po kaj je prišel. Pobegnil je, ne da bi vzel s seboj le najmanjšo reč. Kdo ve, ali ni kdo zmotil tega lopova? Morda je slišal trkanje na vrata. To je celo prav verjetno, saj vidite, da je upihnil svečo.“

„Ah, kaj! Tudi to ne dokazuje ničesar,“ je rekel Lekok. „Morda je samo varčen in reden človek.“

Skrbno so preiskali vso hišo, a našli niso nobene zanesljive sledi. Celo vse vdovine listine, ako jih je imela, so bile izginile.

„Hm,“ je menil preiskovalni sodnik, „daleč baš nismo prišli.“

„Vraga!“ je zagodrnjal Ževrol. „Človek stori, kar more.“

„Da bi bil le ‚papá Izvohovič‘ tu!“ je ušlo Lekoku.

Ževrol je besno pogledal svojega podložnika.

Lekok je pobesil glavo in umolknil; v srcu pa ga je veselilo, da je razjezil svojega predstojnika.

„Kdo je papá Izvohovič?“ je prašal preiskovalni sodnik. „Ime se mi sliši znano.“

Ževrol je pojasnil, da je gospod Tabaret, s priimkom papá Izvohovič, umirovljen zastavniški uradnik, bogat starec, ki se kratkočasi z detektivstvom.

„Tudi zaslužek ga mika pri tem poslu,“ je menil komisar.

„Nesmisel!“ je vzrotil Lekok. „Narobe, mož še doplačuje pri tem. Kar dela, dela za slavo! Imenujemo ga pa papana Izvohoviča, ker pravi vedno: Jaz že izvoham! Vražji dedec je!“

„Seveda,“ ga je zavrnil Ževrol. „Meni se zdi, da je spravil ta vaš vražji dedec že par ljudi po nedolžnem ob glavo!“

„Ne tratimo časa, gospoda,“ ga je prekinil preiskovalni sodnik. In prosil je Lekoka, naj gre vseeno po gospoda Tabareta.

Lekok je odhitel naglo, Ževrol pa se je čutil v resnici užaljenega, dasi mu je zatrdil Dabiron svoje brezpogojno spoštovanje, izkuša je mu pojasniti hkrati, da mož v delavskem jopiču vendar ne more biti pravi krivec. In ne meneč se dalje za Ževrola, ki ga je svaril pred Tabaretovo gorečnostjo, se je lotil zaslišavanja prič.

Toda preiskovalni sodnik ni mogel ugotoviti ničesar novega. Vdova Leruževa je morala biti v vsej svoji klepetavosti vendar čudno molčečna. Sicer pa so bila mnenja vseh prič enaka Ževrolovemu: storilec je mogel biti samo dedec v delavskem jopiču, čigar vtis na vsakogar je bil tako sirov in sumljiv.

Že je zapuščal Dabirona pogum, kar mu privedejo branjevko iz Buživala in trinajstletnega dečka, ki sta trdila, da vešta nekaj več od ostalih.

Vdova Leruževa je govorila v navzočnosti branjevke o svojem sinu. Branjevka je pomnila še dobro vse okolnosti: gospa Leruževa je bila pijana ter je dražila v njeni prodajalni nekega ribiča iz Marlija. „Ribič, ki lovi v Seni,“ je dejala, „to ni nič. Moj mož je bil res pomorščak. Po cela leta ga ni bilo domov, in kadar se je vrnil s potovanja, mi je prinesel vselej kokosovih orehov. Tudi moj sin je mornar, kakor njegov pokojni oče; na vojni ladiji služi moj sin.“

„Imena svojega sina pa ni povedala?“ je vprašal preiskovalni sodnik.

„Povedala ga je, a drugikrat. Takrat se ga je bila nalezla še bolj. Pravila je, da je njenemu sinu Jakob ime in da se nista videla že dolgo, dolgo.“

„Ali je govorila slabo o svojem možu?“

„Nikoli. Pripovedovala je samo, da je bil sila ljubosumen in ji neznansko grenil življenje; celo klestil jo je tuintam. V dnu srca pa je bil dober človek, samo da malce udarjen; posebno v poštenosti je bil preveč tenke vesti.“

„Ali je ni sin enkrat posetil v La Žonšeri?“

„Tega mi ni povedala.“

„Pa kako — ali je pokupila vdova Leruževa mnogo pri vas?“

„Za kakih šestdeset frankov na mesec, časih tudi več, kadar je vzela prav starega konjaka. Plačevala pa je vedno z gotovim denarjem.“

Več ni vedela branjevka. Deček je bil sin imovitih staršev, po vsem videzu jako umen in vse prej nego plah.

„No, mali mož,“ ga je nagovoril preiskovalni sodnik, „kaj nam poveš ti?“

„Ko sem hotel iti na pustno nedeljo zjutraj ministrirat k drugi maši, sem srečal pred vrtnimi vrati vdove Leruževe tujega moža.“

„Kakšen je bil? Velik? Ali je nosil delavski jopič? In lase — kakšne je imel? Temne?“

„Bog ne daj! Majhen je bil, debel in že precej v letih. Videl sem ga prav od blizu; celo govorila sva.“

„Ah, ah! To mi moraš povedati natančno!“

„Tak — jaz pridem mimo in zagledam moža. Ves divji je bil in rdeč v obraz. Bil je golglav, in videl sem, da je čisto plešast.“

„Ali te je nagovoril?“

„Da; zagleda me in me pokliče. Ali znaš teči, fant? me praša. Mislim da, odgovorim. No, dobro; pa teci dol k Seni, k veliki barki, ki stoji ob bregu, prašaj, kje je patron¹ Gervazij, in mu povej, da naj pripravi vse za odhod. Evo ti deset soldov².“

„In tako si storil?“

„To se razume.“

Ževrol, ki je poslušal pazno, je poprosil preiskovalnega sodnika, naj dovoli tudi njemu par vprašanj.

„Povej,“ je začel, „ali si upaš spoznati onega moža?“

„Mislim da.“

„Po čem pa?“

„Hm... po obrazu. Rdeč je bil kakor nova opeka.“

„In po čem še? Morda veš kako je bil oblečen? Ali ni nosil delavskega jopiča?“

„Ne, suknjič je imel. Kakšne pa so bile hlače, ne pomnim več.“

¹ lastnik, gospodar.

² bakren novček, blizu pet vinarjev avstrijskega denarja.

Deček se je domišljjal še nekaj časa in povedal nato, da mož ni nosil telovnika, pač pa široko ovratnico.

Ževrol je bil vedno bolj židane volje. Pohvalil je dečka, rekoč, da se spomni gotovo še več, ako le malo pomisli. In po dolgem tuhtanju se je spomnil zares, da je nosil tujec velike uhane.

„Imenitno!“ je vzkliknil Ževrol ves vesel, „zdaj bo kmalu naš!“

Tudi Dabironu so se zdele dečkove izpovedbe jako važne; zato ga je nagovoril še enkrat.

„Ali nam ne moreš povedati, kaj je vozila barka?“

„Kako bi, ko je bila pokrita!“

„V katero smer pa je plula?“

„Saj je stala na miru!“

„I no,“ se je oglasil Ževrol. „Gospod sodnik praša samo, kam je bil obrnjen sprednji konec barke.“

„Ne vem; oba konca sta bila čisto enaka.“

Ževrol, dasi razočaran, je poizkusil še enkrat.

„Citati znaš gotovo; ali si čital ime barke? Kadar stopi človek na barko, mora vedno pogledati ime.“

„Prav nobenega imena nisem videl.“

„Kakšen pa je bil patron barke?“

„Takšen, kakršni so vsi brodarji v naših krajih.“

Preiskovalni sodnik je menil, da je videlo barko še več ljudi iz Buživala, ake je res pristala tu. Vrh tega so šli brodarji gotovo tudi na suho in se oglasili v krčmi. Odpustil je torej dečka v nadi, da izve od senskih brodarjev ali prebivalcev Buživala kaj natančnejšega.

Drugo poglavje.

Ževrol je hotel hiteti nemudoma v Bužival na poizvedovanje, ali Dabiron ga je zadržal, češ, da treba ugotoviti še pred tem, kaj je počela vdova Leruževa v nedeljo. Izprašal je sosede, ki so mu povedale, da je ležala v nedeljo ves dan. Neki sosedi je povedala celo, da jo je zadelo ponoči nekaj strašnega.

Šele zdaj je pooblastil preiskovalni sodnik Ževrola, da sme poizvedovati po možu z uhani.

„Dobim ga, preden mine osem dni,“ je zatrdil Ževrol. „Patronovo ime poznam, ostalo pa izvem v brodeplovni pisarni.“

Ta hip je planil v hišo Lekok, ves zasopel. „Je že tu!“ je viknil, „a malo je manjkalo, da mi ni odšel z doma tik pred nosom. Vražji človek! Niti vlaka ni hotel počakati: pripeljala sva se z vozom v komaj petdesetih minutah. Ta vožnja ga je stala lepo napitnino!“

Prvi vtis gospoda Tabareta je bil kaj malo detektivski. Bil mu je svojih šestdeset let; majhen in suh, se je opiral težko na debelo palico s slonovinastim držajem. Njegovo okroglo obličje je izražalo venomer osuplost in čuden nepokoj. Sivi, rdeče obrobljeni očesci sta begali brez izraza nemirno semintja. Neobičajna pa so bila strleča ušesa, posebno, ker je imel redke lase. Oblečen je bil dobro; nosil je brezmadežno belo perilo, fine rokavice in podnožnice. Precej neokusna verižica od debelega zlata mu je venčala telovnik.

Ko je vstopil, se je poklonil gospod Tabaret skoraj do tal.

„Gospod preiskovalni sodnik me je izvolil poklicati,“ je izpregovoril ponižno.

„Da,“ je zategnil Dabiron.

„Ves sem vam na razpolago,“ je izjavil Tabaret z novim poklonom. „Lekok mi je povedal dejstva spotoma.“

„Ne,“ je menil preiskovalni sodnik, „morda vam pomore slučaj, da najdete

kako novo in zanesljivo sled. Razložiti vam hočem zadevo v vseh podrobnostih.“

„Ničesar več mi ni treba vedeti,“ ga je zavrnil Tabaret. „Le zaupajte mi popolnoma. Najljubše mi je, če si poiščem svoj dojem na lastno pest; nazori drugih rode samo predsodke. Spremite me, Lekok; kar začniva.“

Oči so se zasvetile Tabaretu, ko je govoril te besede, in v mnogih gubicah njegovega obraza se je zrcalilo notranje zadovoljstvo. Z mladeniško prožnostjo, glavo pokoncu, je odkorakal v drugo sobo.

Minilo je pol ure, preden je pritekel spet na dan; a vrnil se je nemudoma. To se je ponovilo večkrat. Mahal je strastno z rokami, govoril sam s seboj, klel na glas in vzklikal zdajpazdaj zmagovalno. Lekok ni imel niti trenutka miru; zdaj je moral poiskati to, zdaj ono, priskrbeti svinčnik in papir in teči po lopato. Nazadnje je zahteval Tabaret še mavca, vode in steklenico olja.

Ko je pretekla že cela ura, je postal preiskovalni sodnik nestrpen in prašal, kaj dela stari pravzaprav.

„Zunaj leži na cesti,“ je poročal stražmešter, „sredi blata. Krožnik ima s seboj in meša mavce. Pravi pa, da pride takoj, ker bo vsak hip gotov.“

In res se je pokazal kmalu Tabaret; bil je prežidane volje. Vsak bi mu bil prisodil dvajset let manj kakor prej. Lekok mu je sledil, nesoč oprezno velik jerbas.

„Jaz izvoham vse,“ je nagovoril Tabaret preiskovalnega sodnika. „Saj pa je tudi jasno kakor beli dan.“

Lekok je postavil košaro na mizo.

Zdaj se je vrnil tudi Ževrol ves vesel s svoje poti. „Dedcu z uhani sem že na sledi,“ je dejal. „Barka je šla po reki navzdol. Imam tudi natančen opis patrona Gervazija.“

„Poročajte najprvo vi, gospod Tabaret,“ je velel preiskovalni sodnik kratko.

Tabaret je bil razložil vse iz svoje košare po mizi: veliko kepo gline, več pol papirja in par še vlažnih kosov mavca. Skoraj smešno ga je bilo gledati, ko je stal pred mizo tako ponosno, blaten od glave do nog.

Izpregovoril je s hinavsko ponižnostjo: „Gospoda! Rekel bi, da v tem slučaju ne gre za roparski umor.“

Ževrol je hotel ugovarjati.

„Dokazati hočem svojo trditev,“ ga je prekinil Tabaret. „Gospod Ževrol ima prav le v eni točki: morilec je prišel pred poldeseto uro, to je, pred dežjem. Blatnih sledov tudi jaz nisem mogel najti, pač pa različne prašne odtiske pod mizo. Vprašanje časa bi bilo torej rešeno.“

Vdova Leruževa ni pričakovala prišleca. Ko je potrkal, se je že slačila in je hotela ravno naviti stensko uro.

„Kakšne podrobnosti!“ se je vmešal komisar.

„To je vse lahko dognati,“ je nadaljeval Tabaret neomajno. „Ura gre štirinajst do petnajst ur; prepričal sem se o tem. Več ko verjetno je tedaj, da jo je vdova navijala, preden je legla spat. Kazalec kaže pet. Recimo zdaj, da je vdova že vlekla za verižico, ko je potrkal na vrata. Saj stoji pod uro stol, na katerem se vidi še različno odtis noge.“

Ko je potrkal, je bila vdova že slekla bluzo; samo s šalom se je ogrnila, ko je hitela odpirat. Morala je poznati morilca, drugače se ji ne bi bilo mudilo tako.

Morilec je mlad mož, malce nad srednjo rastjo. Tisti večer je bil oblečen zelo elegantno, nosil je cilindar in tudi dežnik je imel pri sebi. Svojo trabuko je pušil z ustnikom . . .“

„To je pa že preveč,“ je vzrojil Ževrol.

„Mogoče,“ ga je zavrnil Tabaret, „a res je vendarle. Lahko da vi, gospod Ževrol, niste tako natančni v svojih preiskavah kakor jaz. Toda izvolite si ogledati te vlažne kose mavca: odtiski so morilčevih pet. Razločne odtiske sem našel nedaleč od jarka, v katerem so dobili ključ. Na to polo papirja sem prerisal odtis cele noge; odliti ga žalibog ni bilo mogoče, zakaj našel sem ga le kot malo znatno sled na vrtnem pesku. Vidi pa se dobro visoka peta in visoki greben ter ozki in mali podplat — obučeno elegantnega gospoda. To sled sem našel zunaj na cesti še dvakrat in petkrat na vrtu, kamor ni stopil nihče medtem. Mimogrede bodi omenjeno: to dokazuje hkrati, da morilec ni trkal na vrata, marveč na oknice, za katerimi je videl luč. Nedaleč od vrtnega vhoda je preskočil gredo; to priča konec stopala, ki se je vgreznil globlje. Tista dva metra je preskočil z lahkoto, biti mora gibčen — z drugimi besedami, mlad je še.“

Tabaret ni govoril glasno, pač pa razločno, in njegove oči so švigale pri tem od tega do onega, da vidijo, kakšen vtis napravlja njegovo poročilo.

„In zdaj, gospoda moja, pazite: krog, ki ga razločite tu, na prašni mramorni plošči pisalne mize. Ali ga ni napravil cilindar? Morilec mora biti tudi vsekakor večji od mene, zakaj tipal je z rokami zgoraj po omarah. Ne ugovarjajte mi, da je stal pri tem morebiti na stolu: takrat bi bil videl itak, kaj leži na omarah, in ne bilo bi mu treba tipati.“

Čudite se nemara, odkod vem, da je imel dežnik? Vidite, našel sem odtis dežnikovega konca do glavice, ki drži tkanino. Evo vam odlivka. V ognjiščnem pelu sem dobil ogorek trabuke. Le pogledite in prepričajte se, da ni niti najmanj obžvečen. Ali opazite morebiti, da je bil zmocen s slino? Ne! Torej je jasno, da je pušil neznanec svojo smodko z ustnikom.“

Lekok je komaj prikrival svoje občudovanje; komisar je strmel, preiskovalni sodnik je kazal vse znake vznemirjenja. Samo Ževrol je bil očitno slabe volje.

„Poslušajte me dalje, gospoda moja,“ je povzel Tabaret. „Pridružimo se mlademu možu, ko stopi v hišo: razloga, s katerim pojasni svoj pozni prihod, seveda ne morem slutiti. Gotovo je samo, da reče vdovi, da še ni večerjal. Dobra starka mu hiti pripraviti nekaj za pod zobe. Sama je bila povečerjala že zdavnaj. V omari še lahko vidite ostanke njene jedi in na mizi je tudi samo en nož in en kozarec.“

Poset je bil vdovi velika čast: pogrnila je svoj najlepši namiznik in prinesla brušen kozarec ter svoj edini nož z ročajem od sionove kosti. Težko je misliti, da bi bila rabila te reči za navadno.

Dočim pripravlja vdova večerjo, pije mladi mož najprej kozarec vina. Nato jo poprosi še žganja — najbrže, da se osrči — in ga zvrne do pet čašic. Obotavlja se še kakih deset minut: jajca z gnjatjo so bila približno toliko časa na ognju. In ko ždi vdova še pri ognjišču, sklonjena nad svojo ponvico, se priplazi k njej od zadaj ter jo sune dvakrat v hrbet. Žena ne izdihne takoj. Vzravna se še napol in se oklene morilčevih rok. On se umakne naglo, potegne svojo žrtev s seboj in jo pahne zopet na tla. Zdaj obleži žena in se več ne gane.

Morilno orodje je bilo dolgo in koničasto, nekako toliko, kakor brušena ost floreta. To se da posneti po krvavih madežih na umorjenkinem spodnjem krilu, kamor je morilec obrisal svoje orožje. On sam je težko da odnesel kako sled iz te

kratke borbe. Vdova se je pač oklenila njegovih rok, toda ker ni bil slekel svojih sivih rokavic . . .“

„Ali! kar nam pripovedujete, je roman!“ se je razburil Ževrol.

„Povejte, gospod Ževrol, ali ste preiskali tudi nohte na umorjenkinih prstih? Mislim sem si takoj, da ne! Popravite zamudo, pa mi pritrdite. Pod nohti opazite drobčkane koščke sivega usnja.“

Kaj hoče morilec še zdaj, ko je žena mrtva? Morebiti denarja in dragocenosti? Niti na um mu ne pride to. Kar hoče imeti, kar mora dobiti v svojo last, so izvestni papirji, ki ve, da jih hrani umorjenka. Zato prebrska vse omare, vlomi pisalno mizo, prerije perilo in celo slamo v postelji — tako dolgo, da jih najde.

In kaj stori s papirji? Sežge jih! Ne v kaminu, marveč v pečici, v sosednji sobi. S tem pa je že dosegel svoj namen; gre mu samo še za to, da prikrije pravi nagib svojega dejanja in stori, kakor da se je izvršil roparski umor. Zato pograbi vse dragocenosti, zavije jih v prtič, namenjen, da mu služi pri jedi, upihne luč, zaklene vrata od zunaj, vrže ključ v jarek in jo popiha.“

„Gospod Tabaret,“ je vzkliknil preiskovalni sodnik, „prepričan sem, da se vaša domnevanja jako ujemajo z dejstvi.“

„To mislim tudi jaz,“ je pritrdil Ževrol z ironičnim nasmehom. „Le rekel bi, da je moral biti beli, že oddaleč vidni zavoj elegantnemu mlademu možu prav nerodno breme.“

„Daleč ga tudi nesel ni,“ je odgovoril Tabaret. „Ko je tekel ob reki po najkrajši poti na železniško postajo, mu je bila gotovo prva skrb, iznebiti se izdajalskega zveznja. Zato sem tudi poslal k Seni troje mož pod nadzorstvom orožnika, da potegnejo zveženj iz vode. In če ga najdejo, dobe dobro nagrado.“

„Gotovo iz vašega žepa, vi entuziast?“

„To se razume, gospod Ževrol, iz mojega žepa.“

Preiskovalni sodnik je menil: „Hm, ako res dobe zveženj, bi se jim že lahko . . .“

Preden je dogovoril, je stopil orožnik še v sobo. Položil je na mizo premočeno culo, v katero je bilo zavito lepoticje, srebrnina in denar, rekoč, da prosijo najditelji za obljubljenih sto frankov. Tabaret je takoj potegnil iz svoje listnice bankovec in ga pomolil orožniku, pri čemer je pomeril Ževrola z uničujočim pogledom.

„Kaj pravite zdaj, gospod preiskovalni sodnik? . . .“

„Pravim, da se imamo zahvaliti vaši bistroumnosti . . .“

A tudi zdaj ni mogel povedati preiskovalni sodnik svoje misli do konca. Zdravnik, ki je bil naročen, da raztelesi truplo, je bil dospel in je hotel takoj začeti svoje delo.

Njegova preiskava je potrdila Tabaretova domnevanja. Tudi po njegovem naziranju se je moral vršiti kratek boj; izkazalo se je vrhu tega, da je vdova večerjala res kake tri ure pred svojo smrtjo.

Zdaj je trebalo samo še izpopolniti dokazilno gradivo. Z neskončnim trudom se je posrečilo Tabaretu, izvleči mrtvi izza nohtov kosce sivega usnja, ki jih je bila spraskala morilec v rokavic. Skrbno so zavili kosce v papir in jih položili k spodnjemu krilu, v katero je bil morilec obrisal orožje, k culi z dragocenostmi in k odlitkom. Dasi je bilo vse to dokazilno gradivo dokaj pomanjkljivo, vendar je bil Dabiron jako zadovoljen in poln zaupanja.

Stemnilo se je bilo, v La Žonžeri so bili zastopniki gosposke za danes opravili svoje delo. Samo Ževrol je hotel ostati v Buživalu, da iztakne moža z uhani.

Preiskovalni sodnik je predlagal gospodu Tabaretu, da bi se vrnila skupaj v njegovem vozu, in Tabaret je sprejel ponudbo prav rad. Vso pot do postaje sta govorila o zločinu. Oba sta se strinjala, da treba razjasniti predvsem prejšnje umorjenkino življenje. Preiskovalni sodnik je hotel pisati mornariškemu ministrstvu še nocoj po podatke o možu in sinu vdove Leružve.

Med železniško vožnjo je molčal Tabaret, dasi sta bila sama v svojem oddelku. Radovedno ga je opazoval preiskovalni sodnik, pogreznjenega v tako globoke misli; in tuhtal je sam pri sebi, zakaj se je neki dal ta nenavadni mož na razpolago kriminalni policiji.

„Gospod Tabaret,“ ga je nagovoril zdajci, „koliko časa ste pravzaprav že prostovoljni tajni policist?“

„Devet let bo že, gospod preiskovalni sodnik. Čudim se, da še niste slišali o meni.“

„Pač, že večkrat sem slišal pripovedovati o vas; zato sem vas dal tudi poklicati. A pravkar sem ugibal sam pri sebi, kaj vas je napotilo v ta nekam čudni poklic.“

„Hm, težko je povedati to. Bila je predvsem tegoba in samota, nemara tudi

dolgočasje. Sreča se mi ni smehljala povsod v življenju. Res sem zdaj dokaj premožen, a do svojega štiridesetega leta sem poznal samo pomanjkanje; vse sem si moral odreči. In ravno moj oče je bil tisti, ki mi je zagrenil vso mladost, uničil moje življenje in me storil najnesrečnejšega človeka na svetu. Da, da, vi se čudite, a če me hočete poslušati mirno, boste razumeli; kako sem mogel toliko let sovražiti in preklinjati svojega očeta.“

Bilo mi je petindvajset let in služil sem kot zasebni uradnik svojih 2000 frankov na leto; kar mi pove oče nekega dne, da je izgubil mahoma vse svoje premoženje in da mora poginiti v bedi, ako ga ne bom podpiral. Bil je ves obupan in ponavljal je venomer, da se hoče sam končati. Zelo sem ljubil takrat svojega očeta, in začetkoma sem ga potolažil, kakor sem vedel in znal; obljubil sem mu, da ga ne zapustim nikoli in da bom skrbel zanj, kolikor bo le v moji moči. — Dvajset let sem držal pošteno svojo obljubo.

Od tistega nesrečnega dne ni bilo zame več veselja. Prenašati sem moral najkrutejše pomanjkanje, da omogočim očetu vsaj nekoliko udobnosti na stare dni. Pozno v noč sem prepisaval akte pri nekem notarju, da sem zaslužil očetu. In

stari ni bil zadovoljen nikoli. Zdaj mu je zmanjkalo drobiža, zdaj je potreboval to, zdaj ono. Sam sem se moral odreči vsemu; privoščil si nisem niti tobaka, brez katerega prej nisem mogel živeti. In vendar nisem bil ustvarjen za to življenje brez radosti. Hrepenel sem vzlasti po prijetnem domu, po ženi in otrocih. In ljubil sem takrat lepo, mlado dekle... Trideset let bo zdaj od tistih dob. Ona je bila revna. Kdo ve, kako je živela potem? Da, da, ko je stari zlobnež umrl, sem bil že star in betežen od tolikega dela.

Gotovo se vam zdi to govorjenje o reditelju zelo nespoštljivo. Toda le poslušajte me do konca, pa boste razumeli moj gnev in moje sovraštvo. Po smrti svojega očeta sem našel v njegovi miznici življenjsko rento letnih 20.000 frankov, glasečo se na moje ime!“

„Kako! Vaš oče torej ni bil siromašen?“

„Ne, bil je celo jako bogat. Imel je tudi posestvo nedaleč od Orleana, ki je bilo v najem za letnih 6000 frankov. In jaz tepec, jaz osel, jaz govedo, sem nesel našemu hišniku vsak tretji mesec stanarino, ki sem jo pristradal po belicah!“

„To je res precej hudo,“ je priznal preiskovalni sodnik. (Dalje prihodnjič.)

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je začel v 8. številki dne 18. svečana 1913 priobčevati nov velezanimiv roman

„Izgovor krivca“.

Njegov pisatelj je **Francos Emil Gaboriau**, eden tistih, ki so dali svetovni književnosti njene najzanimivejše kriminalne in detektivske romane. Dela Emila Gaboriauja se nikakor ne smejo primerjati s slabimi blagom, ki ga je na žalost baš ta lahka in razvedrilna stroka pripovedništva tako bogata; nasprotno, odlikujejo se po globokem moralnem jedru in po neprekosljivo duhovitem zasnutku. Sloveči nemški državnik knez **Bismarck**, ki je bil velik sitnež v izbiranju svojega čtiva, je čital romane tega pisca s pravcato slastjo. Zato smo prepričani, da pripravimo z objavljenjem njegovega dela „Izgovor krivca“ svojim čitateljem mnogo užitka polnih ur. Roman „Izgovor krivca“ ne iside v ponatisu kot knjiga, temveč bo priobčen le v „Slovenskem Ilustrovanem Tedniku“. Kdor torej hoče čitati ta velezanimivi znameniti kriminalni in detektivski roman, naj se naroči na „Slovenski Ilustrovani Tednik“.

Razun romana „Izgovor krivca“ bo priobčeval „Slovenski Ilustrovani Tednik“ črtice, povesti, novele itd. najboljših slovenskih pisateljev in pisateljic, ki so stopili v krog sotrudnikov našega lista. Gradiva nam ne manjka, ter smo že danes prav dobro založeni z rokopisi. Dokaz, da ni to samo prazna obljuba, je, da je S. I. T. priobčil že doslej novele in povesti naših najuglednejših avtorjev. Naši stalni sodelavci so gg: Ivan Cankar, Cvetko Golar, Fran Govekar, Josip Kostanjevec, Etbin Kristan, Zofka Kvedrova, Vladimir Levstik, Rado Murnik, Milan Pugelj, V. Starogorski, Manica Romanova, Oton Zupančič i. dr.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je nepolitičen in nestranskarski list, ki priobčuje slike in opise zanimivih dogodkov, znamenitih oseb, krajev itd. Priobčuje tudi romane, povesti, humoreske, članke, smešnice, novice itd.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je edini slovenski list te vrste in ne bi smel manjkati v nobeni slovenski hiši. Naročite si ga!

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ se je s svojo zabavno in poučno vsebino, posebno pa z zanimivimi slikami, ki jih priobčuje v tako obilnem številu, vsepovsod priljubil.

Vsak naročnik dobi vsako leto brezplačno in poštne prosto tudi obsežen, bogato ilustrovan koledar. Kdor plača polletno naročnino in še 40 h za ovoj, dobi brezplačno lepo, veliko sliko **Prešerna, Furčiča, Gregorčiča ali Aškerca**.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ nudi vsakomur obilo zabavnega in poučnega čtiva; zato vabimo vse, ki še niso naročeni, da ga **takoj** naroče. „Slovenski Ilustrovani Tednik“ stane:

za Avstro-Ogrsko	za Nemčijo	za Ameriko	za ostalo inozemstvo
celoletno 10 — K	12 — M = 14 — K	3 15 dol. = 16 — K	16 80 fr. = 16 — K
polletno 5 — K	6 — M = 7 — K	1 63 dol. = 8 — K	8 40 fr. = 8 — K
četrtletno 2 50 K	3 — M = 3 50 K	0 82 dol. = 4 — K	4 20 fr. = 4 — K
mesečno 0 90 K	1 — M = 1 17 K	0 28 dol. = 1 34 K	1 30 fr. = 1 34 K

Naročite si ga s tem, da pošljete naročnino po poštni nakaznici ali pa zahtevajte po dopisnici, da Vam pošljemo eno številko na ogled in priložimo poštno položnico, po kateri nam pošljete naročnino.

Novi naročniki morejo dobiti še vse letošnje številke ali pa se lahko naroče, začeni s 15. februarjem 1913, ker tedaj je začel izhajati v „Slovenskem Ilustrovanem Tedniku“ novi roman „Izgovor krivca“.

Naročite si ga takoj!

Razširjajte ga!

Kako žive srbske vojaške straže po zimi na macedonski meji.

Ženski vestnik.

Himno nelepim ženskam je zapel nedavno ugleden literat. Med drugim pravi tudi sledeče: „Nelepa ženska ima nekatere prednosti pred lepoticco. Dasi je morda v srečo ošabna in domišljava, jo kaže njena zunanost navadno skromno in ponižno. Da jo imajo ženske rade, se razume, saj jim ni nevarna, in se ni bati njene konkurence; dobra je za zabavo, ne pa za ljubimkanje. — In vendar se nelepa ženska navadno preje in bolje poroči kakor krasotica. Pepelka ima že davno svojega princa, njene sestre pa še hodijo od plesa do plesa, kjer imajo dovolj plesalcev, a nič snubačev. — Lepo dekle razvname moške, nelepo pa jih pridobiva. Skromno, nelepo dekle ne lovi moških, pred njo se čutijo varne; zato se jej brez strahu približajo. Mladi mož ljubi že vnaprej ono dekle, ki nima namena, loviti ga. Zabava se rad ž njo in čestokrat je konec te zabave — zakon. Lepo dekle pa zbujajo moškimi strah, zato so previdni in nezaupni napram njej. Krasotica je skoraj vedno koketna. Nad zakonom lepoticce preži vedno nevarnost; mož hodi poleg nje kakor policaj ali kakor jetnik. Tudi potrebuje lepa žena velikega luksusa v obleki in nakitju. Postiti se mora, da se preveč ne zredi, zato ni zdrava; spati mora, dolgo, ne sme se smejati, telovaditi mora igrati tenis, vse samo zato, da ostane lepa. Za moža ji ne ostaja nič časa. Nelepa ženska pa je poceni, je ideal dobre, požrtvovalne soproge in matere. Ona je zvesta in daje nezimerne, bogate darove, ki jih mož krasotice ne pozna. Žena, ki vnanje ni bila lepa, je imela dovolj časa, volje in vztrajnosti posvetiti več pozornosti svoji izobrazbi. Zato ima nelepa ženska poleg zakladov srca tudi bogate duševne zaklade. Skratka, nelepa ženska je boljša žena.“

Ženske in razprodaja. Prve mesece v letu zberejo trgovci navadno vse zaostalo blago, različno staro šaro ter napravijo razprodajo. V listih in po lepakih čitamo, da je tu in tu dobiti vse napol zastonj. In v takem slučaju postane marsikatera štedljiva gospodinja prava zapravljivka. Vse leto je obračala krajcarje, sedaj pa se jej krone in desetaki ne smilijo ter kupuje potrebno in nepotrebno, praktično in nepraktično, samo zato, ker je poceni. In prav zato čaka vedno tudi konca sezone, da kupi potem „napol zastonj.“ Toda dandanes se moda tako hitro menjava, da je tako početje nespametno. Če sta obleka in klobuk zadoščala za vso sezono, bosta zadoščala tudi še za zadnji mesec ali dva. Oblecimo se nanovo raje spočetka naslednje sezone; plačale bomo vse nekoliko dražje, pa bo vsaj vse resnično novo in ne

stokrat prebrano. Posebno nespametno pa je kupovati stvari, ki jih bomo morda kdaj potrebovale. To je mrtev kapital, ki bržčas ne oživi nikdar. Kupujmo vedno samo potrebne, dobre, pristne, četudi malo dražje reči! Pri nakupovanju je tudi srednja pot najboljša pot. Ne predrago in ne preceno! Perilo, nogavice, posodo in slične stvari lahko včasih prav dobro kupimo v razprodajah, malokdaj pa obleko in skoraj nikdar klobuke. — Žene moramo pomisliti, da nam moške zaupajo skoraj ves težko pridobljeni zaslužek, zato ne smemo zlorabljati tega zaupanja in nepremišljeno nakupovati nepotrebnih stvari, da nam ne bo treba pozneje pogrešati neobhodno potrebnega.

† **Baronica Aleksandra Gripenbergova.** V Helsingforsu na Finskem je umrla voditeljica finskega ženstva, državna poslanka, baronica Aleksandra Gripenbergova. Bila je izredno delavna ter je ustanovila več ženskih društev. Spisala je tudi več knjig, izmed njih je najbolj znana obširna „Zgodovina ženskega gibanja.“ Pred nekaj leti je predavala Gripenbergova na Dunaju; dunajski listi so bili takrat polni hvale. Smrt prve finske državne poslanke je za finsko ženstvo velika izguba.

Kolporterje
sprejme upravništvo
„Slov. Ilustrov.
Tednika“.

**Ugledna
tvornica
gardin**

išče zastopnika pod
šifro B. H. na upravo
tega lista.

Zimske radosti: Smučarice in smučarji v Bohinju.

Ako Vaš čaj

Vašemu okusu ne ugaša, potem poskusite enkrat najodličnejšo rusko čajno znamko K & C Popow-čaj. Gotovo boste zadovoljni.

Pozor!! Vsled draginje Pozor!!

na šprizne pijače, opozarjamo ljudstvo, da si najednake pijače, ravn, slivovko i. t. d. sami doma pripravljajo, ker pride veliko ceneje in še boljše.

Obrnite se zaupno na:

Glavni zastop „Astoria Werke“ Hajdin-Pluj

ki razpošilja natančna pojasnila in ekstrakte za vse te naprave! Zahtevajte cenik gratis! Zastopniki se sprejmejo za vse okraje proti visoki proviziji.

Krasne platnice za „Slov. Ilustrovani Tednik.“

Cena platnicam je K 3-20, s pošto K 3-50, z vezavo vred K 5-40.

**Velika umetna knjigoveznica
IVAN JAKOPIČ, Ljubljana,**
Frančevo nabrežje 13.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani se usojam slavnemu občinstvu vljudno naznanjati, da sem otvoril

trgovino z usnjem

v Ljubljani na Erjavčevi cesti št. 2
nasproti jubilejskega gledališča.

V zalogi imam veliko izbor domačega in inozemskega usnja, kakor znamke Blumenthal in Grison, Chevreux, potem Ideal, Cornellius Heyl Box, nadalje vse čevljarske potrebščine kakor tudi zgornje dele, razne trakove, zaponke itd. — Nadalje razne kreme: Globin, Globus, Erdal, Afrikan ter Sokoska krema vse po najnižjih cenah.

Gumljevi podpetniki „BERSON“.

Alojzij Šestak, trgovec z usnjem.

Budilka za prepodjalce.

1 kom. K 3.—, 6 kom. K 8-50.
3 „ „ 8-50, 12 „ „ 30.—
Z dvojnatim zvoncec.

1 kom. K 4.—, 6 kom. K 22.—
3 „ „ 11-50, 12 „ „ 42.—

Jocker.

Zavojnina in 1 kom. K 6.—, 6 kom. K 33.—
zavoj zastoj. 3 „ „ 17.—, 12 „ „ 64.—

Zahtevajte cenik od ur, zlatnine in srebrnine
zastoj in poštine prosto od 34

H. SUTTNER, Ljubljana 5.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Glavno
zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

Ceno posteljno perje!

1 kg slivega dobrega pulje-
nega 2 K; boljsega 2 40 K;
prima polbelega 2 80 K;
belega 4 K; belega puha-
stega 5 10 K; vefinega
snežobelega, puljenega
6 40 K, 8 K; puha slivega
6 K, 7 K; belega, flnega
10 K; najfinejši prni puh
12 K.

Najboljši češki nakupn vir.
Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega,
modrega, belega ali ru-
menega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z
dvema glavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z
novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14
in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga,
140 cm široka 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga,
70 cm široka 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz moč-
nega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 in
14-80 K. Razposilja se po povzetju, od 12 K naprej franko.
Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko.

Natančnej cenik gratis in franko. 20

Dober zajtrk samo
z našo rženo kavo. Ra-
čunamo jo v platnenih
vrečicah po 5 kg 4 K.
Da omogočimo prav po-
sebno hranjenje te kave
jo pošljemo pri prvem
naročilu vsakomur v
lepi, okrašeni pločevi-
nasti pušici, (imitacija
starega srebra, popol-
noma enaka podobi tu
zraven) v celotni teži
5 kg za 4-50 K. Poštni-
no plačamo sami. V teh
pušicah ohrani kava me-
sece svoj izvrstni okus.

Oldrich Vitacek, Praga-Karlín, št. 204, odd. 17.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih
strojev in strojev za pletenje
(Strickmaschinen).

13

Brezplačen
pouk v ve-
zenju.

Tovarna v
Lincu usta-
novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in
poštine prosto.

Za kratek čas.

Gladka kupčija. Gospod Gruden zaro-
čencu svoje hčere: „Na dan poroke dobite
10.000 kron in pozneje še 5000!“ Zaročenec:
„Kako to? Saj tudi jaz ne vzamem vaše
hčere — na obroke!“

Zakonske ljubeznivosti. Ona: „Vidiš,
Milan, danes me je nagovoril neki gospod z
gospodično!“

On: Kdo bi pa mogel misliti, da je tebe
kdo za ženo vzel!“

Napačno tolmačenje. Neki župnik je
oznanil raz leco: „Vsi oni, ki bi se radi po-
ročili še pred pepelnico sredo, naj se zglasi-
jo ta teden v župnišču.“ — Kako pa se je
začudil, ko je prišlo med tednom k njemu
trideset deklet in vse so izjavile, da bi se
rade poročile pred pepelnico. Ženina pa ni
nobena pripeljala s seboj.

Zahteva. Restavrater (pijanemu gostu):
„To morate pa vendar vedeti, kako se pi-
šete in kje stanujete; kako naj vas drugače
spravim domov!“

„Vse sem pozabil. Toda, veste kaj? Be-
rite imena iz telefonske knjige; ko pridete
do mojega, zakličem halò.“

Času primerno. Sodnik: „Dokazano je,
da ste kradli brzojavne žice. Ali ne veste,
da je to strogo kaznivo?“ Obtoženec: „Kaj?
Še sedaj? Saj vendar brzojavljajo brez žic!“

Tolažba. „Vaša bolezen je tako napre-
dovala, da je že vseeno, če vam prepovem
pivo in vino!“

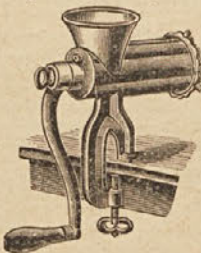
„No, to me pa res veseli!“

Nevarno. Stara devica starejšemu go-
spodu: „Povejte mi, prosim, ali ste kratko-
ali daljnoviden!“

On: „Ne, jaz sem le zelo pre-viden!“

Schneider & Verovšek

trgovina železnine na debelo in na drobno
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16

priporoča svojo bogato in novo
urejeno zalogo kuhinjske opreme
kakor: Štedilnike, litoemajlirano
posodo in emajlirano ploščevina-
sto posodo najboljše kakovosti z
znamko „Superior“ pod jamstvom,
kuhinjsko orodje, železne in me-
dene postelje, železne umivalnike
prav čedno izdelane, blagajne in
sploh vse, kar se rabi v hiši in
kuhinji, dobi vsaka gospodinja
v veliki izbiri in v najboljši kakovosti.

Zmerne cene! 114 Zmerne cene!

To mora vsakdo kupiti!

4 1/2 m blaga za kompletno žensko obleko,
2 kom. sortiranih delenovih jopičev, 12 kom.
sortiranih žepnih robcev in 20 m sortiranega
platna, šifona, cefirja, barhenta in ostankov
blaga, vse skupaj samo K 20-86. Dalje tudi
za gospode: 3 m moškega modnega sukna
ali črnega kamgarna za kompletno obleko,
3 sortirane trpežne cefiraste srajce, 3 pare
bellih spodnjih hlač, 12 kom. sortiranih žepnih
robcev, to vse skupaj samo K 20-86.

Pošilja franko po povzetju

Rud. Lichter, Leittmeritz. E.

razpošiljalno podjetje. 123

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Pepelna hrana za dojenčka, otroke in bolnike
na šoloden.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

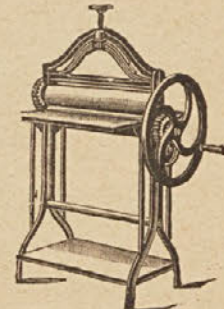
Poizkušnje Nestléjeve moke za otroke
5 se dobivajo popolnoma zastoj pri
Henri Nestlé, Dunaj L., Biberstrasse 82.

„Titania“ brzoparilnik za živinsko krmo

ves iz kovanega železa in jeklene plo-
čevine, pocinjen in nepokvarljiv, sejalni
stroji, obračalniki za mrvo, senene
grablje in mlečni medlniki priznane
prvovrstne kakovosti

„Titania“
za strojno
glajenje
perila,

pralni stroji, ožemalniki za
perilo, pomivalne mize so ne-
prekosljivi.

„Titania - Werke
Wels 15, Gor. Avstrija.

Prospekte, izpričevala brezpla-
no. Radi dovoljujemo plačevanje
na obroke. Išćemo zastopnike.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklar-
skega kleja v Ljubljani
priporočajo

oljnate barve, fasadne barve za hiše,
kranjski firnež, karbolinej za les, karbo-
linej za drevesa, mavec (gips) za podo-
barje in stavbe, čopiči za vsako obrt, ka-
kor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje

Zahtevajte cenike.

Čudodelna šivalna priprava

za nogavice in pletenine, za sukanino. 43

Z našo brez primere izvrstno čudo-
delno šivalno pripravo si va-
rujete oči, pridobite čas, izvedete delo
trpežno in lepo ter čudovito enakomerno,
in je ta čudodelna šivalna priprava naj-
boljši pomočnik pri šivanju nogavic in
vsačrskih drugačnih pletenin, kakor
spodnjih ktil, namiznih prtov, servietov,
rjuh, Jegrovega perila, obleke itd., ter
se da z našo čudodelno šivalno pripravo
vsak predmet posebno hitro in
čudovito lepo ter enakomerno ka-
kor nov popraviti in smo prejeli že
mnogotič o zadovoljnih pismen. Cena
eni kompletni čudodelni šivalni pripravi z lahko umljivim ilustrovanim
navodilom K 3.—, 3 kosi K 8.—.

Prodaja po povzetju pri trgovini novitet

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hießgasse 13-280.

Velikanska zaloga klobu-
kov, slamnikov in čepic.

I. SOKLIČ,

Ljubljana, Pod Trančo.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohlštvi in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh
mogočih sestavah. — Tekom leta 1912. zavarovalo se je 21 380 oseb za kapital na 182 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad
1 milijardo in 64 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 440 milijonov kron.

Velika zaloga
špecerijskega blaga
špirita, žganja,
moke, otrobov
in
koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjska c. 2 in 14.

Na drobno
in na debelo.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani
moj uničevalec korenin
Ria balzam Vaših kurjih
očes, bradavic, otiščancev
v treh dneh brez bolečin.
Cena enemu lončku z jam-
stvenim listom K 1.—, 3
lončki K 2.50. Stotine za-
hvalnih in priznanih pism.

Kemény, Kaschau
3 (Kassa) Postfach
12/44. (Ogrsko.)

Edina pri-
morska to-
varna
dvokoles
„Tribuna“

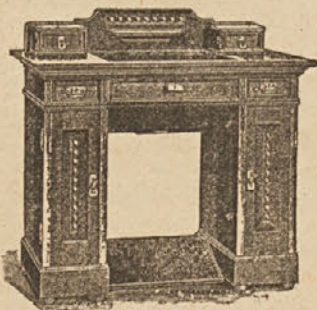

Gorica, Tržaška ulica števil. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev,
gramofonov, orkestrijonov itd. 18

F. BATJEL, Gorica, Stolna ul.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Najkrasnejše darilo je
šivalni
stroj

S 111
pisalno
mizo

IGN. VOK

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles.
Ljubljana, Sodna ulica števil. 7.

Ženini in neveste!

preden si nakupite potrebnega pohištva, ne
zabite se ogledati pri

Vidu Bratovžu

trgovina in bogata zaloga vsa-
kovrstnega pohištva,

Sv. Jakoba nabrežje 19, 27.

Delo solidno in trpežno. — Cene
zelo nizke.

110

Obnovite naročnino takoj!

V Ljubljani. Državni policaj: Ne pretepajte konja, saj
vidite da stoji komaj na nogah!

Ižanec: I kajpek! Nače, mrha nemarna! V Iblan vidi ldi
le lenart, pa še sam nače nekamer!

Ženitna

ponudba.

oooooooooooooooo

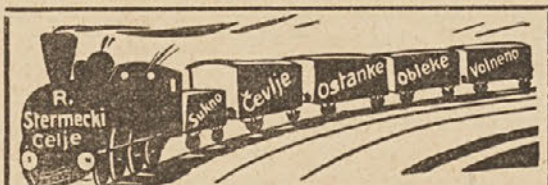
Učenca

sprejme z vso oskrbo
tako ali s 1. marcem

ANTON SOKLIČ,
slikar-pleskar in trgovina
z barvami v Kranju 5.

113

oooooooooooooooo

in razno moderno blago za moške in ženske
obleke razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. Strmecki v Celju, št. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrovani cenik brez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Buvarije, Nemčije
in Amerike je treba denar naprej poslati.

**Najboljši nabavni vir za
izgotovljene postelje**

iz dobrega češkega posteljnega
perja! Napolnjeno v gostonitem rude-
cem nankingu (inlet), s pernicama,
180x120 cm, z 2 zglavnicama, vsaka
po 80x60 cm, z novim, mehkim trpež-
nim perjem K 16.—, polpuh K 20.—,
puh K 24.—, pernica sama K 10.—,
K 12.—, K 14.— in K 16.—, zglavnica
sama K 9.—, K 3.50 in K 4.—, Dvojna
pernica, 200x140 cm K 13.—, K 14.50,
K 17.50 in K 21.—, zglavnica k njej,
80x70 cm, K 4.50, K 5.20 in K 5.50.
5 kg sivega perja K 9.40, boljše do
K 16.—, polbelo K 17.—, 5 kg
novo, dobro, belo perje brez
prahu K 24.—, snežno belo
K 30.—, boljše K 36.—, naj-
finejše gosposko, pukano perje
K 45.—. 5 kg nepukanega (cu-
fano) od živih gosij K 28.—
in K 30.—. Beli puh, debelo
pukan K 5.—, b. ljiš K 6.—,
najfinejši prsni puh K 6.50 za
povzetju. Zamena proti povrnitvi poštnine dopustna.

1/4 kg, siv puh 1/2 kg K 2.50 in K 3.—. — Razpošilja se franko po
povzetju. Zamena proti povrnitvi poštnine dopustna.

Sigmund Lederer,

Janowitz a. Angel št. 204 pri Klattau, Češko.

Novo!
Kavarna Central
Vsak večer

KONCERT
nanovo pridobljenega tamburaškega in
pevskega damskega zbora „ZLATA“.
Vso noč odprto. Vstop prost.
Se priporoča
Štef. Miholič.

Automatiški lovilec
za velike množice.
Telefon 23.446.

Za pedgane K 4.—, za miši
K 2.40 lovenje brez nadzor-
stva do 50 živali v eni noči.
Ne vpliva vreme nanje in se
nastavljajo sami. Past za šturke,
edina svoje vrste, vjame v eni
noči tisoče šturkov in grilov, po
K 2.40. To najboljšo iznajdbo
razpošilja po povzetju Fr. Hu-
mann, Dunaj II., Aloisgasse 3/29.
Mnogo priznanih pism Sva-
rimo pred manj vrednimi po-
naredbami. V rabi so tudi po
c. kr. voj. nalagalnih sklad čih.

Nihče

ne kupuj premoga in briketov,
dokler ne pozna kakovosti,
— pravi Fran Schwachhöfer,
profesor in kemik na visoki šoli za kmetijstvo na Du-
naju, v svoji obširni knjigi o kurivu iz leta 1913. Do-
kazano je tam, da češki premog in briketi prekašajo
daleko vse vrste tu. Analize, pojasnila in naročila le
v prodajni pisarni češkega premoga, briketov in koks,

J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica št. 3.

**Mlad trgovec
v Trstu,**

z dobro uspevajočo trgo-
vino (letnega čistega do-
bička 10.000 K), se želi
poročiti z gospico 19 do
24 let staro, neomadeže-
vane preteklosti, dobro
vzgojeno z nekaj tisoč K
premoženja Tajnost za-
jamčena. Ponudbe do 15.
febr. pod „Resnost“ na
upravo „Sl. II. Tednika“.

**Blagim
srcem!**

Iščem blago drvo, ki mi posodi
na odplačilo 500 K. Sem oče treh
otrok, ki sem prišel vsled dolge
bolezni in nesreče ter bojkotiran
od Nemcev v zelo žalosten polo-
žaj. Darila hvalno odklanjam.
Prosim pod šifro „Jugoslovani“
na upravištvo tega lista cenj.
p. sma.

Prihodnost!

Delovodja zelo zanimive indu-
strije išče tovariša, ki ima 15 do
20.000 K za ustanovitev nove to-
varne na jugu ali pa v Srbiji,
ker se tam ni ko kurence v tej
stroki. Zmožen srbskega jezika
ima prednost. Ponudbe pod „Iz-
voz“ na upr. vništvo tega lista.

Sprejme se takoj
118 kovaški

pomočnik

za sekire (fužinski obrat).
Ponudbe pod Og. Fin-
cing, Šmartno pri Litiji.
Istotam sprejme se tudi

učenec

Tridelna ogledala

toaletna ogledala z lesenimi
in niklastimi okvirji, brušena
ogledala za usnjate in luksu-
rijozne kartonaže, razpošilja
tovarna za ogledala 86
Bad Eisenstadt, Češko.

Najboljše

sredstvo zoper stenice
in drugi mrčes je

„Morana“

„Morana“ uničuje ten-
lito stenice in njihovo
zalogo. Naroča se pri
M. Skrinjar, Trst, Via
Ferriera 37/1. 200 gra-
mov stane 1 K. 117

Pri večjih naročilih po-
pust, trgovcem rabat.

Učenec

z izobrazbo ljudske šole
se takoj sprejme v trgo-
vino z mešanim blagom

112 J. Kodrič,
Fram pri Mariboru.

Zastonj

dobi 2 1/2 metra modernega blaga
za bluze ali za robce za otroke
21 kdor naroči

5 kg pošt. zabojček žitne kave
za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne
in 1 kg fine fligove kave za
4 K 70 vinarjev.

Vse pošilja tudi z 2 1/2 m blaga
vred franko po povzetju

Prva Severom. Pražarna
Žitne Kave v Postremljstvu.

(Severno Moravsko)

Podpirajte podjetje v obmejnih
krajih.

oooooooooooooooo

Cenike, brošure,
knjige itd.

10 natisne elegantno in
okusno ter najceneje

Učiteljska tiskarna
v Ljubljani.

oooooooooooooooo

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Cene od K 2.20 naprej.

Slamniki od K 1.20 naprej.

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladica balsamin“. Steklenica K 2.50. Rationell bals. milo K 1.20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesti v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivi „Sattymgo“. Steklenica K 2.50

Bujno polnost-krasno oprse

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznalni dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladice“. K 2.—

Nikako izpadanje las, nikake luskine!

Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

2 K in več na dan

lahko zasluži doma v sobi **vsakdo**, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja **le nekaj dni** je brezplačen. Za **trajni zaslužek jamčim** vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana
Sodna ulica.

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraske za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, čevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potrebnosti na najceneje pri Fr. Margolius, Beljak (Koroško). Iščem solidne zastopnike.

33

KNJIGOVEZNICA

:: A. BABKA, LJUBLJANA ::

Kongresni trg.

Podružnica v Trstu.

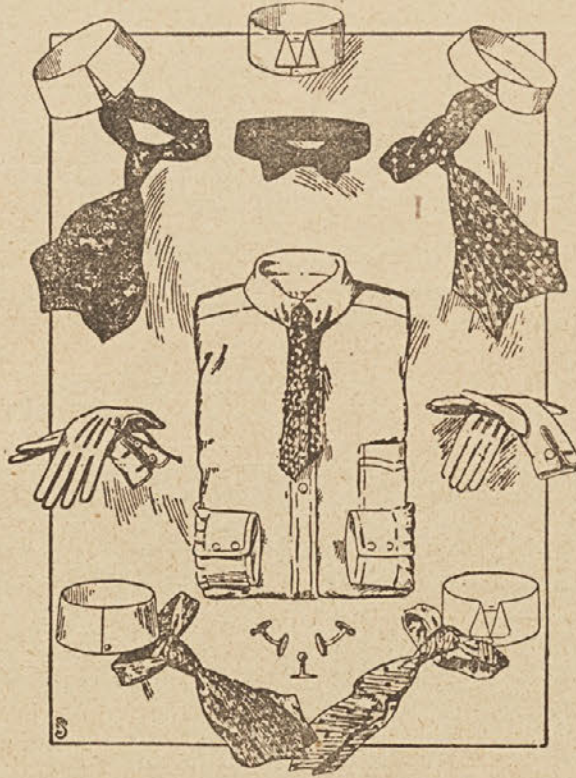
Specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

Franca Jožefa
cesta št. 3.

J. KETTE, Ljubljana

Franca Jožefa
cesta št. 3.

Cilindre
klobuke
čepice
kravate
naramnice
žepne robce
rokavice
palice
dežnike
galoše
čevlje za dom
gamaše
usnjate in
suknene
ovratnike
manšete
srajce

bele in barvaste spalne srajce
Trikot perilo
prof. dr. Jegrovo in drugo
nogavice
dokolenice
pletene
telovnike
odeje in plete
za potovanje
toaletne
potrebščine
itd.

31

Postavno zavarovano.

Ilastni ceni K 8.—

Čevlji so iz najboljšega sirovega usnja, z močno zbitimi podplat, pete z železom podkovane in usnjenim jermenom. Ti čevlji so najtrdnjši in zaradi tega še posebno priporočljivi za planinske dežele. Pri naročilu zaščena napoved mere v centimetrih ali številka. Zamena dovoljena. Razpošilja po povzetju krščenka izvozna trgovina čevljev

FRANC HUMANN c. kr. trg.-sod. vpisana firma
Dunaj, II., Aloisgasse št. 3/76.
Za prepodajalce tncat 90 kron.

Telegram z Dunaja!
Za par K 8.

50.000 parov
komisnih čevljev,

ki so ostali zaradi prekasne dobavitve, sem se odločil čevlje, ki so pripravljeni za najhujše napore, razpošiljati par po

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 65.000.000.—

Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.965.304.25.

Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. — Zavaruje tudi proti vlomom.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke „Slavije“ v Ljubljani.

Čudovito zdravilo proti pljučnim boleznim!

Pisma bolnikov lekarnarju.

Nadporočnik Béla K... y piše: Pred dvema leti sem se prehladil pri nočni vaji, dobil sem pljučni katar, pozneje pljučno bolezen. Krčeviti kašelj in nočno potenje me je izredno slabilo in sem shujšal. Dobil sem dopis, ki je vseboval mnogo zdravil, potoval sem tudi na jug, toda nič ni pomagalo, nazadnje sem popolnoma obupal. Tedaj sem čital v angleškem zdravniškem časopisu o slovečem pljučnem redilu Certosanu in si ga naročil. Rabil sem ga šest tednov po predpisu in sem čez dva meseca zopet živahen in krepak vojak. Pravijo mi, da izgledam zdrav kakor še nikdar in počutil se res nisem nikdar prej tako krepkega in srečnega.

Župnik R. B... l v K... m piše: Srčno Vas zahvaljujem, da ste mi poslali popis pljučnega redila Certosan. Nisem se mogel iznebiti dušičnega kašlja, ki me je mučil z astmatičnimi napadi. Poskusil sem vse, kar so mi nasvetovali zdravniki in bolniki, a ni nič pomagalo. Certosan me ni v nekaj tednih samo ozdravil, marveč me je tudi bistveno pokrepil in sem pridobil na teži. Čudovit je vpliv tega preparata, ki ima izvrsten okus. Blagoslovim iznajditelja! Priporočam zdravilo vsakomur, ki ima podobno bolezen.

Velika originalna steklenica Certosana velja 5 kron. Dobiva se v lekarnah. Če bi ga tam ne bilo dobiti, ga naročite v glavni zalogi: Lekarna Josef von Török, Budapešta, VI. Király-12. e. utca

„BALKAN“

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska c. 33.

Centrala: TRST. 93 Telefon šte. 100.

Mednarodna spedicija, spedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvrženega blaga. Najmodernejše opemljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov: „Dalmatije“ delniške parobrodne družbe v Trstu. — Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst, Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line za I. in II. razr. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.

Zmerne cene.

Angleško skladišče oblek**O. BERNATOVIČ****Največja zaloga oblek**

za gospode in dečke, ter konfekcije

Ljubljana, Mestni trg števil. 5. :: Cene zelo nizke. :: Postrežba točna. 9 — za dame in deklice. —

Vse vrste kuriva

mehka in trda bukovca drva, cela in razsekana v kolobarjih.

Trboveljski kosovnik K 2-90 do 3-48 za 100 kg**Trboveljski kockovnik** posebno pri-meren za kurjavo v štedilnikih K 2-76 do 3-40 za 100 kg.

— Velenjski — „Klara“ edino najboljše kusalonski briki, rivo za peči K 1-40 do 1-80 za 100 kosov prosto, postavljeno v hišo.

Trgovina z lesom

St. & C. Tauzher,

Telefon 152.

Dunajska cesta 47.

Pijte samo Tolstovrško slatino — ki se naroča v Tolstemvruhu p. Guštajn (Koroško.)**Stampilije**

vseh vrst za

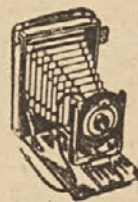
urade, trgovce, društva itd.

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1.

Ceniki franko.

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učnim navodilom, poštnina posebe. Rčne kamere po K 1-60 in več. Aparati s stativom K 6-20. Sklopne kamere po K 9-70. in dražje do K 300 — v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,

Hirschberg 164, Češko.

16

Oglas.Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem oblastveno avtoriziran za izvrševanje vseh stavbenih del, kakor tudi stavbnih načrtov in proračunov. **ELER IVAN**, stavbeni podjetnik v Miljah - Mugga — Istra. 83**Ceno posteljno perje in puh**

1 kg sivega puljenega 2 K boljega 2 K 40 v; prima polbelega 2 K 80 v, belega 4 K; prima belega puhastega 6 K; velefinega 7 K, 8 K in 9 K 60 v; puha sivoga 6 K, 7 K, belega prima 10 K; prsni puh 12 K. Najboljši češki nakupni vir!

Naročila od 5 kg naprej franko. 17

:: Napolnjene postelje ::

iz gostonitega rdečega, modrega in belega nankinga, ena pernica okoli 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglatnicama, vsaka okoli 80 cm dolga, 60 cm široka, polnjena z novim sivim, stanovitnim postelnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14, 16 K; posamezne zglatnice 3, 3-50, 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 15, 18, 20 K; zglatnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4-50, 5, 5-50 K; spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka K 13 — in 15 — Razpošilja se po pošti, od 10 K naprej franko ali če se plača naprej.

Maks Berger, Dešenice števil. 196/4. Češki les (Böhmerwald).

Nikakršen riziko, ker je zamena dovoljena ali se pa vrne denar. Bogato ilustrovani cenik vse posteljnine brezplačno.

P. D. Stezniki P. D.

(Korzeti.)

Bruselj.

Paris.

Najiminitnejši in najboljši izdelek sveta.

Pravi edino z
:: znamko ::

znotraj steznika.

V zalogi vedno najnovejše fazone.

Edina prodaja za
:: Ljubljano. ::**Redka prilika!!**

Velik oddelek

moških sraja

se prodaja, dokler bo kaj zaloge

po izjemnih cenah

in sicer:

CEFIR Ia. lepi vzorci po 3 —, 4 —, 5 — K.**Šifon Ia.** bel, z gladkim prsmi po 3-50 K in 4 — K.**A. PERSCHÉ, Pred škofijo št. 21.****Oglejte si konfekcijsko zalogo**

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

Blago dunaj-skega kroja.**„Pri Škofu“.****Cene stalne : in nizke. :**

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, raz-

lično posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :: Solidna postrežba!